

1.

AȘEZAREA ÎN CANAAN

Instalarea triburilor lui Iuda și Simeon

¹ După moartea lui Iosue, fiii lui Israel l-au întrebat pe Domnul: „Cine va urca primul pentru noi la canaaneeni ca să lupte cu ei?”

² Domnul a răspuns: „Să urce Iuda; iată, dau țara în mâna lui”.

³ Iuda i-a zis fratelui său Simeon: „Urcă împreună cu mine în teritoriul care mi-a căzut la sorți ca să luptăm împotriva canaaneenilor și voi merge și eu în teritoriul care ți-a căzut la sorți”. Și Simeon a mers cu el.

⁴ Iuda a urcat și Domnul i-a dat pe canaaneeni și pe ferezei în mâna lor; l-au lovit pe Bezec, zece mii de oameni.

⁵ L-au găsit pe Adoni-Bezec la Bezec; au luptat împotriva lui și i-au bătut pe canaaneeni și pe ferezei.

⁶ Adoni-Bezec a fugit; ei l-au urmărit, l-au prins și i-au tăiat degetele mari de la mâini și de la picioare.

⁷ Adoni-Bezec a zis: „Șaptezeci de regi cu degetele mari de la mâini și de la picioare tăiate adunau [resturi] sub masa mea. Așa cum am făcut eu, tot așa îmi răsplătește Dumnezeu”. L-au adus la Ierusalim și a murit acolo.

⁸ Fiii lui Iuda au luptat împotriva Ierusalimului și l-au capturat; l-au trecut prin ascuțișul sabiei și au dat foc cetății.

⁹ Apoi fiii lui Iuda au coborât și au luptat împotriva canaaneenilor care locuiau în ținutul muntos, spre sud, și în Șefelah.

¹⁰ Iuda a mers împotriva canaaneenilor care locuiau în Hebron – al cărui nume înainte era Chiriat Arba – și i-a lovit pe Șeșai, pe Ahiman și pe Talmai.

¹¹ De acolo a mers împotriva locuitorilor din Debir. Numele [cetății] Debir mai înainte era Chiriat-Sefer.

¹² Caleb a zis: „Celui care va lovi [cetatea] Chiriat-Sefer și o va captura, i-o voi da de soție pe Acsa, fiica mea”.

¹³ A capturat-o Otniel, fiul lui Chenaz, fratele cel mai mic al lui Caleb, și Caleb i-a dat-o pe Acsa, fiica lui, de soție.

¹⁴ Când ea a venit, l-a sfătuit să ceară un ogor de la tatăl ei. Ea a coborât de pe măgar, iar Caleb i-a zis: „Ce-i cu tine?”.

¹⁵ Ea a zis: „Dă-mi o binecuvântare! Întrucât mi-ai dat un pământ secetos, dă-mi și izvoare de apă!”. Iar Caleb i-a dat izvoarele de sus și izvoarele de jos.

¹⁶ Fiii lui Cheni, socrul lui Moise, au urcat împreună cu fiii lui Iuda din Ir-Tamarim în pustiul lui Iuda, care este la sud de Arad: s-au dus și au locuit [acolo] cu poporul.

¹⁷ Iuda și Simeon, fratele lui, au mers și i-au lovit pe canaaneenii care locuiau în Țefat. Au nimicit-o și au dat cetății numele de Horma.

¹⁸ Iuda a capturat Gaza și teritoriul ei, Așchelon și teritoriul lui, și Ecron și teritoriul lui.

¹⁹ Domnul a fost cu Iuda, iar Iuda a luat în stăpânire ținutul muntos; dar nu a putut să-i alunge pe locuitorii din vale, pentru că aveau care de fier.

²⁰ I-au dat lui Caleb [cetatea] Hebron, după cum spusese Moise. El i-a alungat de acolo pe cei trei fii ai lui Anac.

²¹ Dar fiii lui Beniamin nu i-au alungat pe iebuseii care locuiau în Ierusalim, iar iebuseii au locuit cu fiii lui Beniamin în Ierusalim până astăzi.

Ocuparea părții centrale a Canaanului

²² Casa lui Iosif a urcat și ea împotriva [cetății] Betel și Domnul a fost cu ea.

²³ Casa lui Iosif a cercetat Betelul, al cărui nume era înainte Luz.

²⁴ Străjerii au văzut un om care ieșea din cetate și i-au zis: „Arată-ne intrarea în cetate și vom avea milă de tine”.

²⁵ El le-a arătat intrarea în cetate. Ei au trecut cetatea prin ascuțișul sabiei; dar pe omul [acela] și toată familia lui i-au lăsat să plece.

²⁶ Omul s-a dus în țara heteilor, a zidit o cetate și i-a pus numele Luz. Acesta este numele ei până în ziua de azi.

Ocuparea părții de nord a Canaanului

²⁷ Manase nu i-a alungat pe cei din Bet-Șean și din satele lui, nici pe cei din Taanac și din satele lui, nici pe locuitorii din Dor și din satele lui, nici pe locuitorii din Ibleam și din satele lui, nici pe locuitorii din Meghido și din satele lui; canaaneenii au vrut să locuiască în ținutul acesta.

²⁸ Când Israel a devenit puternic, i-a supus pe canaaneeni unui tribut, dar nu i-au alungat.

²⁹ Efraim nu i-a alungat pe canaaneenii care locuiau la Ghezer și canaaneenii au locuit în mijlocul lui, la Ghezer.

³⁰ Zabulon nu i-a alungat pe locuitorii din Chitron, nici pe locuitorii din Nahalol și canaaneenii au locuit în mijlocul lui, dar au fost supuși unui tribut.

³¹ Așer nu i-a alungat pe locuitorii din Aco, nici pe locuitorii din Sidon, nici pe cei din Ahlab, din Aczib, din Helba, din Afic și din Rehob;

³² [Fiii] lui Așer au locuit în mijlocul canaaneenilor – locuitori ai țării – pentru că nu i-au alungat.

³³ Neftali nu i-a alungat pe locuitorii din Bet-Șemeș, nici pe locuitorii din Bet-Anat și a locuit în mijlocul canaaneenilor – locuitorii țării –, dar locuitorii din Bet-Șemeș și cei din Bet-Anat au fost supuși unui tribut.

³⁴ Amoreii i-au împins pe fiii lui Dan spre ținutul muntos pentru că nu i-au lăsat să coboare în vale.

³⁵ Amoreii au vrut să locuiască la Har-Heres, la Aialon și la Șaalbim, dar mâna casei lui Iosif a apăsât asupra lor și au fost supuși unui tribut.

³⁶ Hotarul amoreilor era de la urcușul Acrabim, de la Sela în sus.

2.

Israelul încalcă alianța

¹ Îngerul Domnului a urcat de la Ghilgal la Bochim și a zis: „Eu v-am scos din Egipt și v-am adus în țara pe care am jurat-o părinților voștri. Și am zis: «Nu voi rupe alianța mea cu voi niciodată!»,

² voi să nu faceți alianță cu locuitorii acestei țări și să le dărâmați altarele. Dar voi n-ați ascultat de glasul meu. De ce ați făcut aceasta?

³ Am mai zis atunci: «Nu-i voi alunga dinaintea voastră și îi veți avea în coaste; dumnezeii lor vor fi pentru voi capcană”.

⁴ După ce a spus îngerul Domnului aceste cuvinte tuturor fiilor lui Israel, poporul și-a ridicat glasul și a plâns.

⁵ Au pus acelui loc numele Bochim și au adus acolo Domnului jertfe.

Moartea lui Iosue

⁶ Iosue a trimis poporul, iar fiii lui Israel au mers fiecare la moștenirea lui ca să ia în stăpânire țara.

⁷ Israel l-a slujit pe Domnul în tot timpul vieții lui Iosue și în tot timpul vieții bătrânilor care au trăit după Iosue și care au văzut toate lucrurile mari pe care le făcuse Domnul pentru Israel.

⁸ Iosue, fiul lui Nun, slujitorul Domnului, a murit. El avea o sută zece ani.

⁹ L-au înmormântat în teritoriul moștenirii sale, la Timnat-Heres, în muntele lui Efraim, la nord de muntele Gaas.

¹⁰ De asemenea, toată generația aceea a fost adăugată la părinții ei. S-a ridicat după ea o altă generație care nu l-a cunoscut pe Domnul și nici lucrările pe care le făcuse pentru Israel.

Păcat, pedeapsă, rugăciune și eliberare

¹¹ Fiii lui Israel au făcut ceea ce nu-i plăcea Domnului și au început să slujească baalilor.

¹² L-au părăsit pe Domnul Dumnezeul părinților lor care i-a scos din țara Egiptului și au mers după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor care-i

înconjurau: s-au închinat înaintea lor și au provocat mânia Domnului.

¹³ L-au părăsit pe Domnul și i-au slujit pe Baal și Astartele.

¹⁴ Domnul s-a aprins de mânie împotriva lui Israel, i-a dat în mâinile prădătorilor care i-au prădat, i-a vândut în mâinile dușmanilor lor de jur împrejur și nu au mai putut să stea împotriva dușmanilor lor.

¹⁵ Oriunde ieșeau, mâna Domnului era împotriva lor ca să le facă rău, după cum spusese Domnul și după cum Domnul le jurase. Și erau foarte strâmtorați.

¹⁶ Domnul a ridicat judecători ca să-i elibereze din mâna celor care-i prădau.

¹⁷ Ei n-au ascultat nici de judecătorii lor, căci s-au desfrânat cu alți dumnezei și s-au închinat înaintea lor. S-au îndepărtat repede de la calea pe care au umblat părinții lor ascultând de poruncile Domnului. Ei nu au făcut așa.

¹⁸ Când Domnul ridica judecători pentru ei, Domnul era cu judecătorul și-i elibera din mâna dușmanilor lor în tot timpul vieții judecătorului, căci Domnului i se făcea milă de suspinele lor din cauza celor care îi asupreau și îi subjugau.

¹⁹ Când judecătorul murea, se întorceau și deveneau mai răi decât părinții lor mergând după alți dumnezei, slujindu-le și închinându-se lor, nu părăseau lucrurile lor și calea lor cea rea.

²⁰ Atunci mânia Domnului se aprindea împotriva lui Israel. El zicea: „Din cauză că poporul acesta a încălcat alianța mea pe care am poruncit-o părinților lor și nu au ascultat de glasul meu,

²¹ nici eu nu voi mai alunga dinaintea lor niciunul dintre popoarele pe care le-a lăsat Iosue când a murit,

²² ca să îl pun la încercare pe Israel dacă păzesc sau nu calea Domnului și dacă umblă pe ea, așa cum au păzit părinții lui”.

²³ Domnul a lăsat să rămână acele popoare fără să le alunge îndată și nu le-a dat în mâna lui Iosue.

3.

¹ Acestea sunt popoarele pe care le-a lăsat Domnul ca să îl încerce prin ele pe Israel și pe toți cei care nu au cunoscut războaiele din Canaan,

² [aceasta] numai ca să cunoască generațiile fiilor lui Israel și să învețe războiul, cel puțin aceia care nu l-au cunoscut înainte:

³ cele cinci căpetenii ale filistenilor, toți canaaneenii, sidonienii și heveii care locuiau pe muntele Libanului, de la muntele Baal-Hermon până la intrarea în Hamat.

⁴ [Acestea] au fost pentru ca să îl încerce prin ele pe Israel și să știe dacă ascultă de poruncile Domnului pe care le-a poruncit părinților lor prin Moise.

⁵ Fiii lui Israel au locuit printre canaaneeni, hevei, amorei, ferezei, hevei și iebusei.

⁶ Au luat fetele lor de soții și le-au dat pe fetele lor de soții fiilor lor; i-au slujit pe dumnezeii lor.

ISTORIA JUDECĂTORILOR

Otniel

⁷ Fiii lui Israel au făcut ceea ce este rău înaintea Domnului, l-au uitat pe Domnul Dumnezeul lor și i-au slujit pe Baali și pe Așere.

⁸ Mânia Domnului s-a aprins împotriva lui Israel și i-a dat în mâna lui Cușan-Rișataim, regele din Aram Naharaim. Fiii lui Israel l-au slujit pe Cușan-Rișataim timp de opt ani.

⁹ Fiii lui Israel au strigat către Domnul și Domnul le-a ridicat un eliberator care i-a eliberat: pe Otniel, fiul lui Chenaz, fratele cel mai mic al lui Caleb.

¹⁰ Duhul Domnului a fost peste el și a fost judecător peste Israel. Domnul l-a dat în mâna lui pe Cușan-Rișataim, regele din Aram, și mâna lui a fost puternică asupra lui Cușan-Rișataim.

¹¹ Țara a avut liniște timp de patruzeci de ani. Apoi Otniel, fiul lui Chenaz, a murit.

Ehud

¹² Fiii lui Israel au continuat să facă ceea ce este rău în ochii Domnului. Domnul l-a întărit pe Eglon, regele din Moab, împotriva lui Israel, pentru că au făcut ceea ce este rău în ochii Domnului.

¹³ [Eglon] i-a adunat la el pe fiii lui Amon și pe cei ai lui Amalec. Au mers și l-au bătut pe Israel și au pus stăpânire peste Ierihon.

¹⁴ Fiii lui Israel l-au slujit pe Eglon, regele din Moab, timp de optsprezece ani.

¹⁵ Fiii lui Israel au strigat către Domnul și Domnul le-a ridicat un eliberator, pe Ehud, fiul lui Ghera, [din tribul lui] Beniamin, care era stângaci. Fiii lui Israel i-au trimis prin el un dar lui Eglon, regele din Moab.

¹⁶ Ehud și-a făcut o sabie cu două tășuri, lungă de un cot, și a ascuns-o sub haina sa, în partea dreaptă.

¹⁷ A dus darul lui Eglon, regele din Moab. Eglon era un om foarte gras.

¹⁸ După ce a oferit darul, a dat drumul oamenilor care purtaseră darul.

¹⁹ El s-a întors de la idolii care erau lângă Ghilgal și a zis: „Am un cuvânt secret pentru tine, rege!”. El a zis: „Liniște!”. Toți cei care stăteau lângă el au ieșit de la el.

²⁰ Ehud a intrat la el pe când stătea în camera răcoroasă pe care o avea numai pentru el. Ehud i-a zis: „Am un cuvânt foarte important pentru tine”. Și el s-a ridicat de pe tron.

²¹ Ehud și-a întins mâna stângă, a scos sabia din partea dreaptă și i-a înfipt-o în burtă.

²² A intrat chiar și mânerul după lamă și grăsimea s-a închis peste lamă pentru că nu a putut scoate sabia din burtă. Apoi el a ieșit pe fereastră.

²³ Ehud a ieșit în pridvor, a închis după el ușile camerei de sus și le-a încuiat.

²⁴ După ce a ieșit el, au venit slujitorii regelui și s-au uitat. Iată, ușile camerei de sus erau încuiate. Ei au zis: „Fără îndoială, și-a acoperit picioarele în camera răcoroasă”.

²⁵ Au așteptat multă vreme, dar nu era nimeni care să deschidă ușile camerei de sus. Au luat cheia și au descuiat și, iată, stăpânul lor era căzut mort la pământ.

²⁶ În timp ce ei întârziiau, Ehud a fugit, a trecut pe la idoli și a scăpat spre Seir.

²⁷ Când a ajuns, a sunat din trâmbiță în muntele lui Efraim. Fiii lui Israel au coborât cu el din munte și el era în fruntea lor.

²⁸ El le-a zis: „Veniți după mine, căci Domnul i-a dat pe dușmanii voștri, pe cei din Moab, în mâinile voastre”. Ei au mers după el și au capturat vadurile Iordanului – cele care aparțineau Moabului – și nu au lăsat pe nimeni să treacă.

²⁹ În acel timp l-au lovit pe Moab, cam zece mii de oameni, toți robuști și toți puternici. Nu a scăpat nimeni.

³⁰ În ziua aceea Moabul a fost umilit sub mâna lui Israel. Apoi țara a avut liniște timp de optzeci de ani.

Șamgar

³¹ După el a fost Șamgar, fiul lui Anat. El i-a lovit pe filistenii, șase sute de oameni, cu un ghimpe [de mânat] boii. A fost și el un eliberator al lui Israel.

4.

Debora și Barac

¹ Fiii lui Israel au continuat să facă ceea ce este rău în ochii Domnului, după moartea lui Ehud.

² Domnul i-a dat în mâinile lui Iabin, regele Canaanului, care domnea la Hațor. Căpetenia armatei lui era Sisera care locuia la Haroșet-Goim.

³ Fiii lui Israel au strigat către Domnul, căci [Iabin] avea nouă sute de care de fier și îi asuprea crunt pe fiii lui Israel de douăzeci de ani.

⁴ În acel timp judecător în Israel era Debora, profetesa, soția lui Lapidot.

⁵ Ea locuia sub palmierul Deborei, între Rama și Betel, în muntele lui Efraim, iar fiii lui Israel urcau la ea pentru judecată.

⁶ Ea a trimis să-l cheme pe Barac, fiul lui Abinoam, din Chedeș-Neftali și i-a zis: „Oare nu a poruncit Domnul Dumnezeul lui Israel: «Mergi pe muntele Tabor și ia cu tine zece mii de oameni dintre fiii lui Neftali și dintre fiii lui Zabulon?

⁷ Voi trage spre tine, la pâraul Chișon, pe Sisera, căpetenia armatei lui Iabin, împreună cu carele și trupele lui, și-l voi da în mâinile tale»”.

⁸ Barac i-a zis: „Dacă vii tu cu mine, voi merge; dar dacă nu vii cu mine, nu voi merge”.

⁹ Ea a zis: „Voi merge cu tine, doar că nu va fi spre onoarea ta drumul pe care mergi pentru că Domnul îl va da pe Sisera în mâna unei femei”. Debora s-a ridicat și s-a dus cu Barac la Chedeș.

Lupta și fuga lui Sisera

¹⁰ Barac i-a chemat pe Zabulon și Neftali la Chedeș; zece mii de oameni mergeau după el, iar Debora a mers cu el.

¹¹ (Heber, cheneul, se despărțise de Cain, de fiii lui Hobab, socrul lui Moise, și își întinsese cortul la stejarul Țaanaim, lângă Chedeș).

¹² I s-a spus lui Sisera, că Barac, fiul lui Abinoam, a urcat pe muntele Tabor.

¹³ Sisera a chemat toate carele – nouă sute de care de fier – și tot poporul care era cu el de la Haroșet-Goim, la pâraul Chișon.

¹⁴ Debora i-a zis lui Barac: „Scoală-te, căci aceasta este ziua în care Domnul îl dă pe Sisera în mâinile tale. Oare nu iese Domnul înaintea ta?”. Barac a coborât de pe muntele Tabor cu cei zece mii de oameni după el.

¹⁵ Domnul i-a trecut pe Sisera, toate carele și toate trupele lui prin ascuțișul sabiei înaintea lui Barac. Sisera a coborât din carul lui și a fugit pe jos.

¹⁶ Barac a urmărit carele și tabăra până la Haroșet-Goim. A trecut toată tabăra lui Sisera prin ascuțișul sabiei: nu a rămas nimeni.

Moartea lui Sisera

¹⁷ Sisera a fugit pe jos la cortul Iaelei, soția lui Heber, cheneul; căci era pace între Iabin, regele din Hațor, și casa lui Heber, cheneul.

¹⁸ Iaela a ieșit înaintea lui Sisera și i-a zis: „Intră, domnul meu, intră la mine și nu te teme!”. El a intrat la ea în cort și ea l-a acoperit cu o învelitoare.

¹⁹ El i-a zis: „Dă-mi, te rog, să beau puțină apă căci mi-e sete”. Ea a deschis burduful cu lapte, i-a dat să bea și l-a acoperit.

²⁰ El i-a zis: „Stai la intrarea cortului și dacă vine cineva și te întreabă: «Este cineva aici?», să răspunzi: «Nu»”.

²¹ Iaela, soția lui Heber, a luat un țărui de cort, a luat în mână sa ciocanul, a venit la el pe ascuns și i-a înfipt țăruiul în tâmplă și a intrat [țăruiul] în pământ. El dormea, căci era obosit. Și a murit.

²² Pe când Barac îl urmărea pe Sisera, Iaela i-a ieșit înaintea și i-a zis: „Vino și ți-l voi arăta pe omul pe care-l cauți”. El a intrat la ea și, iată, Sisera stătea întins, mort, cu țăruiul [înfipt] în tâmplă.

²³ În ziua aceea, Dumnezeu l-a umilit pe Iabin, regele din Canaan, înaintea fiilor lui Israel.

²⁴ Mâna fiilor lui Israel a fost grea asupra lui Iabin, regele din Canaan, până ce l-au nimicit pe Iabin, regele din Canaan.

5.

Cântarea Deborei

¹ În ziua aceea, Debora și Barac, fiul lui Abinoam, au cântat:

² „Pentru că [acei] conducători au condus în Israel
și pentru că poporul s-a oferit de bunăvoie,
binecuvântați-l pe Domnul!

³ Ascultați, regilor!
Plecați urechea, voi care conduceți:
Eu voi cânta Domnului,
voi cânta Domnului Dumnezeului lui Israel.

⁴ Doamne, când ai ieșit din Seir,
când ai mers din câmpia Edom,
pământul s-a cutremurat,
cerurile au picurat,
și norii au lăsat să cadă ploaie.

⁵ Munții s-au clătinat înaintea Domnului,
așa și Sinaiul înaintea Domnului Dumnezeului lui Israel”.

⁶ În zilele lui Șamgar, fiul lui Anat,
în zilele Iaelei,
drumurile erau pustii
și călătorii mergeau pe căi ocolite.

⁷ Satele erau pustii în Israel,
erau pustii
până când m-am ridicat eu, Debora,
m-am ridicat eu, mamă a lui Israel.

⁸ El își alesese dumnezei noi.
Războiul era la porți,
dar nu se vedea nici scut, nici suliță
între cei patruzeci de mii ai lui Israel.

⁹ Inima mea este alături de cei care hotărăsc în Israel,
de cei din popor care se oferă de bunăvoie.

Binecuvântați-l pe Domnul!

¹⁰ Voi, care călăriți pe măgărițe albe,
voi, care ședeți pe covoare
și voi, care mergeți pe drum,
cântați!

¹¹ Din glasul arcașilor, la adăpătoare,
acolo să se audă faptele de dreptate ale Domnului,
faptele de dreptate pentru satele din Israel.
Atunci poporul Domnului va coborî la porți.

¹² Ridică-te, ridică-te, Debora!

Ridică-te, ridică-te:

Fă o cântare!

Ridică-te, Barac,
urmărește-i pe cei care te-au urmărit,
fiule al lui Abinoam.

¹³ Atunci cei care au rămas din popor
au coborât cu nobilii.

Domnul [însuși] a coborât pentru mine printre eroi.

¹⁴ Din Efraim sunt cei a căror rădăcină este în Amalec;
După tine era Beniamin între popoarele tale;
Din Machir au coborât cei care hotărau
și din Zabulon cei care mânuiau toiagul conducătorului.

¹⁵ Căpeteniile lui Isahar erau cu Debora,
Isahar, ca și Barac, a fost trimis pe jos în vale.
La pâraiele lui Ruben s-au făcut planuri mari.

¹⁶ De ce ai rămas în mijlocul staulelor?
Ca să ascuți behăitul turmelor?
La pâraiele lui Ruben s-au făcut planuri mari.

¹⁷ Galaadul a rămas dincolo de Iordan.
De ce trăiește Dan străin pe corăbii?
Așer a stat pe țărmul mării,
și s-a odihnit pe malurile ei.

¹⁸ Zabulon este un popor care a înfruntat moartea,
și Neftali pe înălțimile din câmpie.

¹⁹ Au venit regii și s-au luptat;
atunci s-au luptat regii din Canaan,
la Taanac, la apele Meghido,
însă pradă de argint nu au luat.

²⁰ Din ceruri se luptau,
stelele de pe cărările lor
se luptau împotriva lui Sisera.

²¹ Pârâul Chișon i-a măturat,

străvechiul pârâu, pârâu Chișon!

Suflete al meu, calcă în picioare puterea [lor]!

²² Atunci copitele cailor ropoteau
de goana, de fuga războinicilor lor.

²³ Blestemat să fie Meroz, a zis îngerul Domnului,
blestemați, blestemați pe locuitorii lui!
Căci nu a venit în ajutorul Domnului,
în ajutorul Domnului, printre eroi”.

²⁴ Binecuvântată să fie între femei Iaela,
soția lui Heber, cheneul!

Binecuvântată să fie ea
între femeile care locuiesc în cort!

²⁵ A cerut apă și ea i-a dat lapte;
în cupă de nobili i-a adus smântână.

²⁶ Cu o mână a luat țărșul
și cu dreapta ciocanul fierarilor;
I-a lovit pe Sisera,
i-a zdrobit capul,
i-a sfărâmat și i-a străpuns tâmpla.

²⁷ S-a ghemuit între genunchii ei:
a căzut și s-a culcat la picioarele ei;
s-a ghemuit și a căzut;
acolo unde s-a ghemuit,
acolo a căzut și a murit.

²⁸ Pe fereastră, printre zăbrele,
se uită mama lui Sisera și strigă:
«De ce zăbovește carul lui să vină?
De ce întârzie carele lui?».

²⁹ Cele mai înțelepte dintre prințese îi răspund,
și ea însăși își răspunde singură:

³⁰ «Oare nu au luat prada și acum o împart?
O fată sau două fete pe cap de viteaz!
O porție de haine colorate pentru Sisera!
O porție de haine colorate și brodate!
Una colorată și două brodate
pentru gâtul prădătorului!».

³¹ Așa să piară toți dușmanii tăi, Doamne!
Dar cei ce-l iubesc sunt ca soarele
când se arată în puterea lui”.

Apoi țara a avut liniște timp de patruzeci de ani.

6.

GHEDEON ȘI ABIMLEC

Israelul oprimat de Madian

- ¹ Fiii lui Israel au făcut ceea ce este rău în ochii Domnului și Domnul i-a dat în mâna lui Madian timp de șapte ani.
- ² Mâna lui Madian s-a făcut grea împotriva lui Israel. Din cauza lui Madian, fiii lui Israel și-au făcut săpături în munți: peșteri și locuri întărite.
- ³ Când fiii lui Israel semănau, urcau împotriva lor Madian, Amalec și fiii răsăritului.
- ⁴ Își fixau taberele în apropierea lor și distrugeau produsele pământului până la Gaza: nu rămânea în Israel din cele pentru viață nimic, nici oaie, nici bou și nici măgar.
- ⁵ Căci ei urcau împreună cu turmele, corturile lor erau numeroase ca lăcustele, iar cămilele lor erau fără număr: veneau în țară ca să o prădeze.
- ⁶ Israel a sărăcit foarte mult din cauza lui Madian. Atunci fiii lui Israel au strigat către Domnul.

Intervenția unui profet

- ⁷ Când fiii lui Israel au strigat către Domnul din cauza lui Madian,
- ⁸ Domnul a trimis la fiii lui Israel un profet. El le -a zis: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu lui Israel: «Eu v-am scos din Egipt, v-am făcut să ieșiți din casa sclaviei,
- ⁹ v-am eliberat din mâna egiptenilor și din mâna tuturor celor care vă asupreau, i-am alungat din fața voastră și v-am dat vouă țara lor.
- ¹⁰ V-am zis: «Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru; nu vă temeți de dumnezeii amoreilor în a căror țară locuiți». Dar voi nu ați ascultat de glasul meu».

Vocația lui Ghedeon

- ¹¹ A venit îngerul Domnului și a stat sub stejarul din Ofra, care era al lui Ioas, [din familia] lui Abiezer. Ghedeon, fiul său, bătea grâu în teasc ca să-l ascundă de Madian.
- ¹² Îngerul Domnului i s-a arătat și i-a zis: „Domnul este cu tine, viteazule!”.
- ¹³ Ghedeon i-a zis: „Of, domnul meu, dacă Domnul este cu noi, de ce ni s-au întâmplat toate aceste lucruri? Și unde sunt toate minunile sale pe care ni le istorisesc părinții noștri atunci când spun: «Oare nu ne-a scos Domnul din Egipt?». Acum Domnul ne-a părăsit și ne-a dat în mâna lui Madian”.
- ¹⁴ Domnul s-a întors spre el și a zis: „Mergi, cu puterea aceasta pe care o ai și salvează-l pe Israel din mâna lui Madian! Oare nu te trimit eu?”.
- ¹⁵ [Ghedeon] i-a zis: „Of, domnul meu, cu ce să-l eliberez pe Israel? Iată, familia mea este cea mai săracă din Manase și eu sunt cel mai mic din casa tatălui meu”.
- ¹⁶ Domnul i-a zis: „Eu voi fi cu tine și-l vei lovi pe Madian ca pe un singur om”.
- ¹⁷ Ghedeon i-a zis: „Dacă am aflat bunăvoință în ochii tăi, dă-mi un semn că tu ești cel care vorbești cu mine!”.
- ¹⁸ Nu te îndepărta de aici, te rog, până mă voi întoarce la tine să-mi aduc ofranda și să o pun înaintea ta!”. Și [Domnul] a zis: „Voi rămâne până te vei întoarce”.
- ¹⁹ Ghedeon a mers, a pregătit un ied și a făcut azime dintr-o efă de făină. A pus carnea într-un coș și zeama a turnat-o într-un vas, le-a adus sub stejar și i le-a pus înainte.
- ²⁰ Îngerul lui Dumnezeu i-a zis: „Ia carnea și azimele, pune-le pe stânca aceasta și varsă zeama”. Și el a făcut așa.
- ²¹ Îngerul Domnului a întins vârful toiașului pe care-l avea în mână, a atins carnea și azimele și a ieșit din stâncă un foc care a mistuit carnea și azimele. Apoi îngerul Domnului a dispărut dinaintea lui.

²² Ghedeon și-a dat seama că era îngerul Domnului. A zis: „Ah, Stăpâne Doamne! L-am văzut pe îngerul Domnului față în față”.

²³ Domnul i-a zis: „Pace ție, nu te teme: nu vei muri!”.

²⁴ Ghedeon a zidit acolo un altar Domnului și i-a pus numele „Domnul este pacea”. [Altarul] acesta este și astăzi la Ofra, din Abiezer.

Ghedeon împotriva lui Baal

²⁵ În acea noapte Domnul i-a zis lui Ghedeon: „Ia un vițel de la tatăl tău și un al doilea taur de șapte ani! Distruge altarul lui Baal, care este al tatălui tău, și taie Așera care este lângă [altar]!”

²⁶ Zidește un altar pentru Domnul Dumnezeul tău pe vârful acestei stânci, după rânduială. Ia al doilea taur și adu-l ca ardere de tot cu lemnele Așerei pe care o vei tăia!”.

²⁷ Ghedeon a luat zece oameni dintre slujitorii lui și a făcut ce spusese Domnul; dar, fiindcă se temea de casa tatălui său și de oamenii cetății să facă ziua, a făcut-o noaptea.

²⁸ Când s-au trezit oamenii din cetate dimineața, iată că altarul lui Baal era dărâmat, Așera de lângă el era tăiată și al doilea taur era adus ca ardere de tot pe altarul care fusese construit.

²⁹ Ei și-au zis unul altuia: „Cine a făcut lucrul acesta?”. Au întrebat, au căutat și au zis: „Ghedeon, fiul lui Ioas, a făcut lucrul acesta”.

³⁰ Atunci oamenii cetății i-au zis lui Ioas: „Scoate-l pe fiul tău ca să moară, căci a dărâmat altarul lui Baal și a tăiat Așera care era lângă el”.

³¹ Ioas le-a zis celor care stăteau în fața lui: „Vreți voi să-l apărați pe Baal? Sau vreți voi să-l salvați? Cine îl va apăra, să moară până dimineața! Dacă este dumnezeu, să se apere singur pentru că i-au dărâmat altarul”.

³² În ziua aceea au pus lui [Ghedeon] numele Ierubaal căci au zis: „Să se apere Baal fiindcă i s-a dărâmat altarul!”.

Pregătirea campaniei împotriva lui Madian

³³ Tot Madianul, Amalec și fiii răsăritului s-au adunat împreună, au trecut și și-au fixat tabăra în valea Izreel.

³⁴ Duhul Domnului l-a învăluit pe Ghedeon; el a sunat din trâmbiță și Abiezer a mers după el”.

³⁵ A trimis mesageri în întregul Manase care și el a mers în urma lui. A trimis mesageri în Așer, în Zabulon și în Neftali și ei au urcat înaintea lor.

³⁶ Ghedeon i-a zis lui Dumnezeu: „Dacă vrei să-l eliberezi pe Israel prin mâna mea, după cum ai spus,

³⁷ iată, voi pune un vâl de lână în arie; dacă numai lâna va fi acoperită de rouă și tot pământul va rămâne uscat, voi cunoaște că îl vei elibera pe Israel prin mâna mea, după cum ai spus”.

³⁸ Și așa s-a întâmplat. S-a trezit a doua dimineață, a stors roua din vâl și a umplut o cupă cu apă.

³⁹ Ghedeon i-a zis lui Dumnezeu: „Să nu te mânii împotriva mea; nu voi mai vorbi decât de data aceasta. Aș vrea să încerc numai încă o dată vâlul [de lână]: numai vâlul să rămână uscat, iar tot pământul să fie acoperit cu rouă”.

⁴⁰ În noaptea aceea, Dumnezeu a făcut așa. Numai vâlul a rămas uscat, iar pe tot pământul era rouă.

7.

Domnul restrânge armata lui Ghedeon

¹ Ierubaal, adică Ghedeon, și tot poporul care era cu el s-au trezit și și-au fixat tabăra la En-Harod. Tabăra lui Madian era la

nord de el, de la colina More în vale.

² Domnul i-a zis lui Ghedeon: „Poporul pe care-l ai cu tine este prea mare ca să-l dau pe Madian în mâna lui; Israel ar putea să se laude împotriva mea și să zică: «Am fost salvat prin mâna mea».

³ Acum strigă în auzul poporului: «Cine este fricos sau tremură, să se întoarcă și să plece de la muntele Galaad». Și s-au întors douăzeci și două de mii de oameni din popor și au mai rămas zece mii.

⁴ Domnul i-a zis lui Ghedeon: „Poporul este încă prea mare. Coboară-i la apă și îi voi pune la încercare acolo. Acela despre care îți voi spune: «Acesta să meargă cu tine!», acela va merge cu tine; și despre care îți voi spune: «Acesta să nu meargă cu tine!», acela nu va merge».

⁵ A coborât poporul la apă și Domnul i-a zis lui Ghedeon: „Pe toți cei ce vor linge apa cu limba așa cum linge câinele, pune-i într-o parte, iar pe cei care se vor îngenunchea să bea, [în altă parte]!

⁶ Cei care au lins apa ducând-o la gură cu mâna au fost în număr de trei sute de oameni; restul poporului a îngenunchiat să bea apă”.

⁷ Domnul i-a zis lui Ghedeon: „Cu cei trei sute de oameni care au lins [apa] vă voi elibera și-l voi da pe Madian în mâna ta. Toți ceilalți din popor să meargă fiecare acasă.

⁸ Au luat proviziile poporului și trâmbițele lui. Apoi Ghedeon i-a trimis pe toți bărbații lui Israel, pe fiecare la cortul lui, și i-a ținut pe cei trei sute de oameni. Tabăra lui Madian era mai jos, în vale.

⁹ În noaptea aceea, Domnul i-a zis lui Ghedeon: „Ridică-te și coboară în tabără, căci am dat-o în mâinile tale!

¹⁰ Dacă ți-e frică să cobori, coboară cu Pura, slujitorul tău, în tabără.

¹¹ Să asculți ce vor zice, apoi să-ți întărești mâinile și să cobori în tabără!”. A coborât el și Pura, slujitorul său, la marginea avanposturilor taberei.

¹² Madian, Amalec și toți fiii răsăritului erau răspândiți în vale ca o mulțime de lăcuste, iar cămilele lor erau fără număr ca nisipul de pe marginea mării.

¹³ Ghedeon a sosit și, iată că un om istorisea vecinului său un vis. El zicea: „Am visat un vis: se făcea că o pâine rotundă de orz se rostogolea în tabăra lui Madian; a venit și a lovit cortul și a căzut; a dat peste cap cortul și s-a răsturnat”.

¹⁴ Vecinul a răspuns: „Aceasta nu este altceva decât sabia lui Ghedeon, fiul lui Ioas, om din Israel; Dumnezeu l-a dat în mâinile lui pe Madian și toată tabăra”.

¹⁵ Când a auzit Ghedeon istorisirea visului și înțelesul lui, s-a aruncat cu fața la pământ, s-a întors în tabăra lui Israel și a zis: „Ridicați-vă, căci Domnul a dat în mâinile voastre tabăra lui Madian”.

¹⁶ I-a împărțit pe cei trei sute de oameni în trei grupe, le-a dat trâmbițe în mâinile tuturor, urcioare goale și făclii în urcioare.

¹⁷ El le-a zis: „Să vă uitați la mine și să faceți ca mine. Când voi ajunge în tabără, să faceți ce voi face eu!

¹⁸ Când voi suna din trâmbiță eu și toți cei care sunt cu mine, să sunați și voi din trâmbiță de jur împrejurul taberei și să strigați: «Pentru Domnul și pentru Ghedeon!».

¹⁹ Ghedeon și cei o sută de oameni care erau cu el au ajuns la marginea taberei, la începutul străzii de la miezul nopții, imediat după ce i-au instalat pe străjeri. Au sunat din trâmbiță și au spart urcioarele pe care le aveau în mână.

²⁰ Cele trei grupe au sunat din trâmbiță și au spart urcioarele; au luat făcliile în mâna stângă și trâmbițele în mâna dreaptă ca să sune și au strigat: „Sabia Domnului și a lui Ghedeon!”.

²¹ Au rămas fiecare la locul lui în jurul taberei: toată tabăra a început să alerge, să urle și să fugă.

²² Cei trei sute de oameni au sunat din trâmbiță și Domnul a ridicat sabia fiecăruia împotriva vecinului său în toată tabăra. Tabăra a fugit până la Bet-Șita, spre Țerera, până la hotarul lui Abel-Mehola, lângă Tabat.

²³ Bărbații lui Israel s-au adunat, cei din Neftali, din Așer și din tot Manase și l-au urmărit pe Madian.

²⁴ Ghedeon a trimis mesageri în tot ținutul muntos al lui Efraim ca să spună: „Coborâți înaintea lui Madian și luați-le apele până la Bet-Bara și Iordan”. Toți bărbații lui Efraim s-au adunat și au luat în stăpânire apele până la Bet-Bara și Iordan”.

²⁵ Au capturat cele două căpetenii ale lui Madian: pe Oreb și pe Zeeb. L-au ucis pe Oreb la stânca lui Oreb și l-au ucis pe Zeeb la teascul lui Zeeb. L-au urmărit pe Madian și au adus capetele lui Oreb și Zeeb la Ghedeon, dincoace de Iordan.

Nemulțumirea tribului lui Efraim

¹ Oamenii din Efraim i-au zis lui Ghedeon: „Ce-i cu lucrul acesta pe care ni l-ai făcut că nu ne-ai chemat când ai mers la luptă împotriva lui Madian?”. Și au avut o dispută aprinsă.

² Ghedeon le-a zis: „Ce-am făcut eu ca voi? Oare nu e mai bun culesul boabelor rămase decât culesul viei în Abiezer?”.

³ Dumnezeu i-a dat în mâinile voastre pe căpeteniile lui Madian, pe Oreb și pe Zeeb. Ce aș fi putut face eu pe lângă voi?”. Când le-a vorbit astfel, li s-a potolit mânia.

Campania lui Ghedeon în Transiordania

⁴ Ghedeon a venit la Iordan și l-a trecut, el și cei trei sute de oameni care erau cu el, obosiți, dar urmărind [dușmanul].

⁵ Le-a zis oamenilor din Sucot: „Dați, vă rog, pâine poporului care vine după mine căci sunt obosiți și sunt în urmărirea lui Zebah și Țalmuna, regii din Madian”.

⁶ Căpeteniile din Sucot au zis: „Este oare mâna lui Zebah și Țalmuna în mâinile tale ca să dăm pâine armatei tale?”.

⁷ Ghedeon a zis: „Ei bine, când Domnul îi va da în mâinile noastre pe Zebah și pe Țalmuna, voi treiera carnea voastră cu spini din pustiu și cu mărăcini”.

⁸ De acolo a urcat la Penuel și le-a vorbit la fel. Oamenii din Penuel i-au răspuns cum i-au răspuns oamenii din Sucot.

⁹ Le-a zis și celor din Penuel: „Când mă voi întoarce în pace, voi dărâma turnul acesta”.

¹⁰ Zebah și Țalmuna erau la Carcor împreună cu armatele lor, cam cincisprezece mii de oameni: aceștia rămăseseră din toată tabăra fiilor răsăritului; o sută douăzeci de mii de oameni care mânuiau sabia fuseseră uciși.

¹¹ Ghedeon a urcat pe drumul celor care locuiesc în corturi, la est de Nobah și de Iogbeha, și a lovit tabăra care se credea în siguranță.

¹² Zebah și Țalmuna au fugit; Ghedeon i-a urmărit, i-a capturat pe cei doi regi din Madian – pe Zebah și pe Țalmuna – și a înspăimântat toată tabăra.

Răzbunarea lui Ghedeon

¹³ Ghedeon, fiul lui Ioas, s-a întors de la luptă, de la urcușul Heres.

¹⁴ A prins un tânăr dintre cei din Sucot pe care l-a întrebat și care i-a descris căpeteniile și toți bătrânii: șaptezeci și șapte de oameni.

¹⁵ A venit la cei din Sucot și a zis: „Iată-i pe Zebah și Țalmuna pentru care m-ați jignit zicând: «Este oare mâna lui Zebah și Țalmuna în mâinile tale ca să dăm pâine oamenilor tăi obosiți?»”.

¹⁶ I-a luat pe bătrânii cetății, spini din pustiu și mărăcini și i-a pedepsit cu acestea pe oamenii din Sucot.

¹⁷ A dărâmat turnul din Penuel și i-a ucis pe oamenii cetății.

¹⁸ Le-a zis lui Zebah și lui Țalmuna: „Cum erau oamenii pe care i-ați ucis la Tabor?”. Ei au răspuns: „Erau ca tine, fiecare avea înfățișarea unui fiu de rege”.

¹⁹ El a zis: “Erau frații mei, fiii mamei mele. Viu este Domnul: dacă i-ați fi lăsat în viață, nu v-aș fi ucis”.

²⁰ I-a zis lui Ieter, întâiul său născut: „Ridică-te și ucide-i!”. Dar tânărul nu și-a scos sabia pentru că îi era teamă, căci era încă un copil.

²¹ Zebah și Țalmuna au zis: “Ridică-te tu însuși și ucide-ne! Căci cum e omul așa e și puterea lui”. Ghedeon s-a ridicat și i-a ucis pe Zebah și Țalmuna. A luat apoi ornamentele de la gâtul cămilelor lor.

Sfârșitul carierei lui Ghedeon

²² Oamenii lui Israel i-au zis lui Ghedeon: „Domnește peste noi, tu, fiul tău și fiul fiului tău, pentru că ne-ai eliberat din mâna lui Madian!”.

²³ Ghedeon le-a zis: „Nu voi domni eu peste voi, nici nu vor domni fiii mei peste voi, ci Domnul să domnească peste voi!”.

²⁴ Ghedeon le-a zis: „Aș vrea să vă cer ceva: dați-mi fiecare verigile pe care le-ați luat ca pradă!”. Ei aveau verigi de aur întrucât erau ismaeliți.

²⁵ Ei au zis: „Ți le dăm”. Au întins o mantie și fiecare a aruncat pe ea verigile prăzii sale.

²⁶ Greutatea verigilor de aur pe care le-a cerut Ghedeon a fost de o mie șapte sute [de sicli] de aur, în afară de lunișoarele, de cerceii de aur și de hainele de purpură, pe care le purtau regii din Madian, și în afară de lănișoarele care erau la gâtul cămilelor lor.

²⁷ Ghedeon a făcut din ele un efod pe care l-a pus în cetatea lui, la Ofra, iar tot Israelul s-a desfrânat după el. Și a fost o capcană pentru Ghedeon și pentru casa lui.

²⁸ Madian a fost umilit înaintea fiilor lui Israel și nu și-a mai ridicat capul. Țara a avut liniște timp de patruzeci de ani, în timpul vieții lui Ghedeon.

²⁹ Ierubaal, fiul lui Ioas, a mers și a locuit în casa lui.

³⁰ Ghedeon a avut șaptezeci de fii ieșiți din coapsele lui, căci a avut multe soții.

³¹ Concubina lui care era la Sihem i-a născut de asemenea un fiu căruia i-a pus numele de Abimelec.

³² Ghedeon, fiul lui Ioas, a murit după o bătrânețe fericită. L-au îngropat în mormântul lui Ioas, tatăl său, la Ofra, din Abiezer.

Recăderea Israelului

³³ Când a murit Ghedeon, fiii lui Israel s-au întors să se desfrâneze după Baali. Și l-au luat ca dumnezeu pe Baal-Berit.

³⁴ Fiii lui Israel nu și-au adus aminte de Domnul Dumnezeu lor care-i eliberase din mâna tuturor dușmanilor lor care-i înconjurau.

³⁵ Nu au avut îndurare față de casa lui Ierubaal – Ghedeon – după tot binele pe care-l făcuse el lui Israel.

9.

REGALITATEA LUI ABIMELEC

¹ Abimelec, fiul lui Ierubaal, a mers la Sihem la frații mamei lui și le-a vorbit lor și la toată familia casei tatălui mamei sale:

² “Spuneți, vă rog, în auzul tuturor bărbaților din Sihem: «Este mai bine pentru voi ca șaptezeci de oameni, toți fii ai lui Ierubaal, să stăpânească peste voi, sau să stăpânească peste voi un singur om?». Și aduceți-vă aminte că eu sunt os din oasele voastre și carne din carnea voastră!”.

³ Frații mamei lui au spus toate cuvintele acestea despre el în auzul tuturor bărbaților din Sihem și inima lor s-a înclinat spre Abimelec; căci își ziceau: „El este fratele nostru!”.

⁴ I-au dat șaptezeci [de sicli] de argint din templul lui Baal-Berit. Abimelec a cumpărat cu ei oameni de nimic și vagabonzi care au mers după el.

⁵ A venit în casa tatălui său la Ofra și i-a ucis pe frații săi, pe fiii lui Ierubaal, șaptezeci de oameni, pe o singură piatră. Nu a scăpat decât Iotam, cel mai tânăr fiu al lui Ierubaal, căci se ascunsese.

Parabola lui Iotam

⁶ Toți locuitorii din Sihem și toată casa lui Milo s-au adunat, s-au dus și l-au făcut rege pe Abimelec lângă stejarul lui Muṭab care este în Sihem.

⁷ I-au zis lui Iotam și el s-a dus, s-a așezat pe vârful muntelui Garizim, și-a ridicat glasul și le-a zis:

„Ascultați-mă, bărbaților din Sihem
și Dumnezeu să vă asculte!

⁸ Copacii au plecat să ungă un rege.

Ei i-au zis măslinului:

«Domnește, tu, peste noi!».

⁹ Dar măslinul le-a zis:

«Oare mă voi lipsi de untdelemnul meu
prin care se cinstesc Dumnezeu și oamenii
ca să mă clatin deasupra copacilor?».

¹⁰ Copacii i-au zis smochinului:

«Vino, tu, și domnește peste noi!».

¹¹ Dar smochinul le-a răspuns:

«Oare mă voi lipsi eu de dulceața mea
și de fructele mele gustoase
ca să vin să mă clatin deasupra copacilor?».

¹² Copacii au zis viței-de-vie:

«Vino, tu, și domnește peste noi!».

¹³ Dar vița-de-vie le-a răspuns:

«Oare mă voi lipsi eu de vinul meu
care îi înveselește pe Dumnezeu și pe oameni
ca să vin și să mă clatin deasupra copacilor?».

¹⁴ Atunci toți copacii i-au zis spinului:

«Vino, tu, și domnește peste noi!».

¹⁵ Dar spinul le-a răspuns copacilor:

«Dacă într-adevăr vreți să mă ungeți ca rege peste voi,
veniți și adăpostiți-vă la umbra mea;
dacă nu, să iasă un foc din spini
și să mistuie cedrii Libanului!».

Explicația lui Iotam

¹⁶ Acum, oare în adevăr și cu integritate ați acționat voi făcându-l rege pe Abimelec? Oare ați făcut bine cu Ierubaal și cu casa lui și potrivit cu faptele mâinilor sale i-ați făcut lui?

¹⁷ Căci tatăl meu s-a luptat pentru voi, și-a pus viața în primejdie și v-a eliberat din mâna lui Madian,

¹⁸ dar voi v-ați ridicat astăzi împotriva casei tatălui meu și i-ați ucis fiii, șaptezeci de oameni, pe aceeași piatră, și l-ați făcut rege pe Abimelec, fiul sclavei sale, peste locuitorii din Sihem, pentru că este fratele vostru.

¹⁹ Dacă în adevăr și cu integritate ați acționat voi astăzi față de Ierubaal și față de casa lui, bucurați-vă de Abimelec și el să se bucure de voi!

²⁰ Dacă nu, să iasă un foc din Abimelec și să-i mistuie pe bărbații din Sihem și casa lui Milo, sau un foc să iasă din bărbații din Sihem și din casa lui Milo și să-l mistuie pe Abimelec!”.

²¹ Iotam a fugit, a alergat și a mers la Beer și a locuit acolo de frica lui Abimelec, fratele său.

Revolta locuitorilor din Sihem împotriva lui Abimelec

²² Abimelec a stăpânit peste Israel timp de trei ani.

²³ Dumnezeu a trimis un duh rău între Abimelec și bărbații din Sihem și bărbații din Sihem, iar ei au fost infideli față de Abimelec

²⁴ pentru ca să vină [asupra lui] violența [făcută] celor șaptezeci de fii ai lui Ierubaal și să cadă sângele lor aspra lui Abimelec, fratele lor, care i-a ucis, și asupra bărbaților din Sihem care i-au întărit mâinile ca să-i ucidă pe frații lui.

²⁵ Bărbații din Sihem au pus împotriva lui pe vârfurile munților pânditori ca să jefuiască pe toți cei care treceau pe lângă ei pe drum. Și i s-a spus lui Abimelec.

²⁶ Gaal, fiul lui Ebed, a venit cu frații săi și au trecut la Sihem, iar bărbații din Sihem au avut încredere în el!

²⁷ Au ieșit la câmp, culegeau viile, călcau strugurii și se veseleau; intrau în templul dumnezeilor lor, mâncau și beau și îl blestemau pe Abimelec.

²⁸ Gaal, fiul lui Ebed, zicea: „Cine este Abimelec și cine este Sihem ca să-i slujim lui Abimelec? Nu este el fiul lui Ierubaal și Zebul nu este supraveghetorul lui? I-ați slujit [cândva] oamenilor lui Hamor, tatăl lui Sihem; de ce să-i slujim [acum] lui Abimelec?

²⁹ Cine mi-ar da poporul acesta în mână? L-aș alunga pe Abimelec! I-a zis lui Abimelec: «Întărește-ți armata și ieși [la luptă]!»”.

³⁰ Zebul, căpetenia cetății, a auzit cuvintele lui Gaal, fiul lui Ebed, și s-a aprins de mânie.

³¹ A trimis mesageri la Abimelec, la Aruma, ca să-i spună: “Iată, Gaal, fiul lui Ebed, și frații lui au venit la Sihem și au răzvrătit cetatea împotriva ta.

³² Acum, pleacă noaptea, tu și poporul care este cu tine și stai la pândă în câmp.

³³ Dimineața, la răsăritul soarelui, scoală-te și năpustește-te asupra cetății. Iată, el și poporul care este cu el vor ieși împotriva ta: să faci cu el ce va putea mâna ta!”.

³⁴ Abimelec și tot poporul care era cu el s-au ridicat noaptea și s-au așezat la pândă lângă Sihem, împărțiți în patru grupe.

³⁵ Gaal, fiul lui Ebed, a ieșit și a stat la intrare, la poarta cetății, iar Abimelec și tot poporul care era cu el s-au ridicat din ascunzătoare.

³⁶ Gaal a văzut poporul și i-a zis lui Zebul: „Iată un popor care coboară din vârful munților”. Zebul i-a răspuns: „Tu vezi umbra munților ca pe niște oameni”.

³⁷ Gaal a zis din nou: „Iată un popor care coboară de pe ținuturile înalte ale țării și un grup vine de pe calea Stejarului Ghicitorilor!”.

³⁸ Zebul i-a răspuns: „Unde îți este acum gura cu care ziceai: «Cine este Abimelec ca să-i slujim?». Nu este oare acesta poporul pe care-l disprețuiai? Mergi acum și luptă-te cu el!”.

³⁹ Gaal a ieșit în fruntea bărbaților din Sihem și s-a luptat cu Abimelec.

⁴⁰ Abimelec l-a urmărit, el a fugit din fața lui și au căzut mulți morți până la poarta cetății.

⁴¹ Abimelec s-a oprit la Aruma. Zebul i-a izgonit pe Gaal și pe frații lui ca să nu locuiască la Sihem.

Distrugerea localității Sihem și cucerirea turnului

⁴² A doua zi poporul a ieșit la câmp. Și i s-a dat de știre lui Abimelec,

⁴³ și-a luat poporul, l-a împărțit în trei grupe și s-au așezat la pândă în câmp. Văzând că poporul ieșea din cetate, s-a ridicat împotriva lor și i-a bătut.

⁴⁴ Abimelec și grupele care erau cu el s-au năpustit și s-au așezat la intrare, la poarta cetății: două grupe s-au năpustit asupra tuturor celor care erau în câmp și i-au bătut.

⁴⁵ Abimelec a luptat toată ziua aceea împotriva cetății. A capturat cetatea și i-a ucis pe oamenii care erau în ea. A dărâmat cetatea și a presărat sare peste ea.

⁴⁶ Când toți bărbații din turnul de la Sihem au auzit, au mers în fortăreața de la templul lui El-Berit.

⁴⁷ I s-a dat de știre lui Abimelec unde s-au adunat toți locuitorii din turnul de la Sihem.

⁴⁸ Abimelec a urcat pe Muntele Talmun, el și tot poporul care era cu el. Abimelec a luat o secure în mână, a tăiat o ramură dintr-un copac, a ridicat-o și a pus-o pe umărul său. Și a zis către tot poporul care era cu el: „Ce m-ați văzut că fac, grăbiți-vă să faceți ca mine!”.

⁴⁹ De asemenea, tot poporul a tăiat fiecare ramura lui, au mers după Abimelec și le-au pus pe fortăreață. Au dat foc la fortăreață deasupra [locuitorilor ei]. Au murit toți oamenii din turnul de la Sihem, cam o mie de bărbați și femei.

Moartea lui Abimelec

⁵⁰ Abimelec a mers la Tebeș: l-a asediat și l-a capturat.

⁵¹ În mijlocul cetății era un turn puternic unde au fugit toți bărbații și femeile și toți conducătorii cetății; au încuiat ușile după ei și s-au urcat pe acoperișul turnului.

⁵² Abimelec a ajuns la turn; a luptat împotriva lui și s-a apropiat de intrarea turnului ca să pună foc.

⁵³ O femeie a aruncat o piatră de râșniță pe capul lui Abimelec și i-a sfărâmat cutia craniană.

⁵⁴ L-a chemat imediat pe tânărul care-i purta armele și i-a zis: „Scoate-ți sabia și omoară-mă ca să nu se zică despre mine: «L-a omorât o femeie»”. Tânărul l-a străpuns cu sabia și a murit.

⁵⁵ Când au văzut bărbații lui Israel că Abimelec a murit, a plecat fiecare acasă.

⁵⁶ Dumnezeu a făcut să se întoarcă asupra lui Abimelec răul pe care-l făcuse tatălui său ucigându-i pe cei șaptezeci de frați ai lui.

⁵⁷ [De asemenea] Dumnezeu a făcut să vină asupra capului oamenilor din Sihem tot răul pe care-l făcuseră. Astfel a venit asupra lor blestemul lui Iotam, fiul lui Ierubaal.

10.

IEFTE ȘI JUDECĂTORII MICI

Tola

¹ După Abimelec s-a ridicat Tola, fiul lui Pua, fiul lui Dodo, bărbat din Isahar, ca să-l elibereze pe Israel; locuia la Șamir, în muntele lui Efraim.

² Tola a fost judecător în Israel douăzeci și trei de ani; apoi a murit și a fost îngropat la Șamir.

Iair

³ După el s-a ridicat Iair, din Galaad, care a fost judecător în Israel douăzeci și doi de ani.

⁴ El avea treizeci de fii care călăreau pe treizeci de măgăruși și aveau treizeci de cetăți numite până astăzi „Satele lui Iair”, în

ținutul Galaad.

⁵ Iair a murit și a fost îngropat la Hamon.

IEFTE

Atacul fiilor lui Amon împotriva Israelului

⁶ Fiii lui Israel au continuat să facă ceea ce este rău în ochii Domnului; i-au slujit pe Baali și pe Astarte, pe dumnezeii lui Aram, pe dumnezeii din Sidon, pe dumnezeii din Moab, pe dumnezeii filistenilor: l-au părăsit pe Domnul și nu i-au slujit.

⁷ Mânia Domnului s-a aprins împotriva lui Israel și i-a dat în mâinile filistenilor și în mâinile fiilor lui Amon.

⁸ Ei i-au asuprit și i-au oprimat pe fiii lui Israel în acea perioadă timp de optsprezece ani, pe toți fiii lui Israel care erau dincolo de Iordan, în țara amoreilor, în Galaad.

⁹ Fiii lui Amon au trecut Iordanul ca să se bată și împotriva lui Iuda, împotriva lui Beniamin și împotriva casei lui Efraim. Și Israel era foarte strâmtorat.

¹⁰ Fiii lui Israel au strigat către Domnul: „Am păcătuțit împotriva ta, căci l-am părăsit pe Dumnezeul nostru și i-am slujit pe Baali”.

¹¹ Domnul le-a zis fiilor lui Israel: „Oare nu eu [v-am eliberat] de egipteni, de amorei, de fiii lui Amon și de filistenii?”

¹² Iar când v-au oprimat sidonienii, [fiii] lui Amalec și cei ai lui Maon, ați strigat către mine și v-am eliberat din mâna lor.

¹³ Dar voi m-ați părăsit și ați slujit altor dumnezei. De aceea nu voi mai continua să vă eliberez.

¹⁴ Mergeți și strigați către dumnezeii pe care i-ați ales; ei să vă elibereze în timpul strâmtorării voastre!”.

¹⁵ Fiii lui Israel i-au zis Domnului: „Am păcătuțit, fă cu noi ceea ce-ți place! Dar salvează-ne astăzi!”.

¹⁶ l-au îndepărtat pe dumnezeii străini din mijlocul lor și i-au slujit Domnului, căruia i-a fost milă de suferința lui Israel.

¹⁷ Fiii lui Amon s-au adunat și și-au fixat tabăra la Galaad, iar fiii lui Israel s-au adunat și și-au fixat tabăra la Mițpa.

¹⁸ Poporul și căpeteniile din Galaad și-au zis unul altuia: „Cel care va începe să lupte împotriva fiilor lui Amon va deveni căpetenia tuturor locuitorilor din Galaad”.

Iefte pune condiții

¹ Iefte din Galaad era un om viteaz. El era fiul unei prostituate, iar Galaad era tatăl lui Iefte.

² Soția lui Galaad i-a născut [alți] fii. Fiii soției, când au crescut, l-au alungat pe Iefte și i-au zis: „Tu nu vei avea moștenire în casa tatălui nostru, căci ești fiul unei alte femei”.

³ Iefte a fugit dinaintea fraților lui și a locuit în țara Tob. S-au adunat la Iefte oameni de nimic și ieșeau cu el.

⁴ După ceva timp, fiii lui Amon au pornit război împotriva lui Israel.

⁵ În timp ce fiii lui Amon luptau împotriva lui Israel, bătrânii din Galaad s-au dus să-l ia pe Iefte din țara Tob.

⁶ Ei i-au zis lui Iefte: „Vino să fii căpetenia noastră ca să luptăm împotriva fiilor lui Amon!”.

⁷ Iefte le-a zis bătrânilor din Galaad: „Oare nu voi m-ați urât și m-ați alungat din casa tatălui meu? De ce veniți la mine acum când sunteți în strâmtorare?”.

⁸ Bătrânii din Galaad i-au răspuns lui Iefte: „Ne întoarcem la tine acum ca să mergi cu noi să lupți împotriva fiilor lui Amon și să devii căpetenia noastră, a tuturor celor care locuiesc în Galaad”.

⁹ Iefte le-a zis bătrânilor din Galaad: „Dacă mă aduceți înapoi ca să lupt împotriva fiilor lui Amon și dacă Domnul îi va da înaintea mea, eu voi fi căpetenia voastră”.

¹⁰ Bătrânii din Galaad i-au zis lui Iefte: „Domnul să fie martor între noi dacă nu vom face după cuvântul tău!”.

¹¹ Iefte a mers cu bătrânii din Galaad. Poporul l-a pus peste el căpetenie și conducător. Iar Iefte a pronunțat toate cuvintele înaintea Domnului, la Mițpa.

Tratative cu fiii lui Amon

¹² Iefte a trimis mesageri la regele fiilor lui Amon ca să-i spună: „Ce ai cu mine că vii să faci război cu mine în țara mea?”.

¹³ Regele fiilor lui Amon le-a răspuns mesagerilor lui Iefte: „Pentru că Israel, când a plecat din Egipt, a luat țara mea de la Amon până la Iaboc și Iordan. Dă-mi-o înapoi acum de bună voie!”.

¹⁴ Iefte a trimis din nou mesageri la regele fiilor lui Amon

¹⁵ ca să-i spună: „Așa vorbește Iefte: «Nu Israel a luat țara Moab, nici țara fiilor lui Amon.

¹⁶ Căci atunci când Israel a plecat din Egipt, a mers prin pustiu până la marea Roșie și a ajuns la Cadeș.

¹⁷ Israel a trimis mesageri la regele din Edom ca să-i spună: «Lasă-mă, te rog, să trec prin țara ta!». Dar regele din Edom n-a voit să audă. A trimis și la regele din Moab, dar nici el n-a vrut. Și Israel a rămas la Cadeș.

¹⁸ Apoi a mers prin pustiu, a ocolit țara Edom și țara Moab și a venit la est de țara lui Moab; și-au fixat tabăra dincolo de Armon și nu au intrat în teritoriul lui Moab pentru că [râul] Armon era hotarul lui Moab.

¹⁹ Israel a trimis mesageri la Sihon, regele amoreilor, regele din Heșbon. Israel i-a zis: «Lasă-mă, te rog, să trec prin țara ta până la locul meu!».

²⁰ Dar Sihon n-a avut încredere în Israel ca să-l lase să treacă prin ținutul lui; și-a adunat tot poporul, și-a fixat tabăra la Iahaț și a luptat împotriva lui Israel.

²¹ Domnul Dumnezeu lui Israel l-a dat pe Sihon și tot poporul lui în mâinile lui Israel care i-a bătut. Israel a luat în stăpânire toată țara amoreilor care locuiau în ținutul acela.

²² A luat în stăpânire toată țara amoreilor, de la Arnon până la Iaboc și de la pustiu până la Iordan.

²³ Acum, întrucât Domnul Dumnezeu lui Israel i-a alungat pe amorei dinaintea poporului său Israel, tu vrei să stăpânești [țara] lor?

²⁴ Oare nu stăpânești ceea ce ți-a dat să stăpânești Chemoș, dumnezeul tău? Și noi stăpânim ceea ce eliberează Domnul Dumnezeu nostru înaintea noastră.

²⁵ Acum, ești tu mai bun decât Balac, fiul lui Țipor, regele din Moab? S-a certat el cu Israel sau a făcut el război împotriva lui?

²⁶ Iată, Israel locuiește de trei sute de ani la Heșbon și în satele lui, la Aroer și în satele lui și în toate cetățile care sunt pe malurile [râului] Armon. De ce nu l-ai luat înapoi în timpul acela?

²⁷ Eu nu am păcătuit împotriva ta, iar tu mi-ai făcut rău că ai luptat împotriva mea. Domnul, judecătorul, să judece între fiii lui Israel și fiii lui Amon»”.

²⁸ Regele fiilor lui Amon n-a ascultat cuvintele pe care i le-a transmis Iefte.

²⁹ Duhul Domnului a venit peste Iefte. Iefte a traversat [ținutul triburilor lui] Galaad și Manase; a trecut la Mițpa, în Galaad; și din Mițpa, din Galaad, a trecut la fiii lui Amon.

Votul lui Iefte

³⁰ Iefte a făcut un vot Domnului și a zis: „Dacă îi vei da pe fiii lui Amon în mâna mea,

³¹ oricine va ieși pe porțile casei mele înaintea mea când mă voi întoarce cu pace de la fiii lui Amon, va fi al Domnului și-l voi

aduce ca ardere de tot”.

³² Iefte a mers împotriva fiilor lui Amon și Domnul i-a dat în mână lui.

³³ Le-a provocat o înfrângere grea de la Aroer până spre Minit – douăzeci de cetăți – și până la Abel-Cheramim. Fiii lui Amon au fost umiliți înaintea fiilor lui Israel.

³⁴ Iefte a venit acasă la Mițpa. Și iată, fiica sa i-a ieșit în întâmpinare cu tamburine și dansuri. Ea era singurul lui copil: nu mai avea în afară de ea nici fiu, nici fiică.

³⁵ Când a văzut-o, și-a rupt hainele și a zis: „Ah, fiica mea! M-ai dărmănat! Tu ești dintre cei care mă tulbură, pentru că mi-am deschis gura către Domnul și n-o mai pot întoarce!”.

³⁶ Ea i-a zis: „Tată, dacă ți-ai deschis gura către Domnul, fă-mi și mie conform cu ceea ce a ieșit din gura ta, după cum Domnul a făcut răzbunare împotriva dușmanilor fiilor tăi, împotriva lui Amon!”.

³⁷ Apoi a zis tatălui ei: „Să mi se permită lucrul acesta: lasă-mă două luni să urc și să cobor în munți și să-mi plâng fecioria împreună cu prietenele mele”.

³⁸ El i-a răspuns: „Du-te!”. Și a lăsat-o două luni. Ea s-a dus cu prietenele ei și și-a plâns fecioria în munți.

³⁹ După cele două luni, s-a întors la tatăl ei, iar el și-a împlinit cu ea votul pe care îl făcuse. Ea nu cunoscuse bărbat. De atunci s-a făcut în Israel obiceiul

⁴⁰ ca, în fiecare an, fetele lui Israel să meargă și să o celebreze pe fiica lui Iefte, din Galaad, timp de patru zile pe an.

11.

Lupta dintre Efraim și Galaad

¹ Oamenii din Efraim s-au adunat și au traversat [cetatea] Țafon și i-au zis lui Iefte: „Pentru ce te-ai dus să lupți împotriva fiilor lui Amon și pe noi nu ne-ai chemat să mergem cu tine? Vom da foc casei tale deasupra ta”.

² Iefte le-a răspuns: „Eu și poporul meu am fost în mare ceartă cu fiii lui Amon; v-am chemat, dar nu m-ați salvat din mâna lor.

³ Am văzut că nu ați venit să mă salvați, mi-am riscat viața și am trecut la fiii lui Amon și Domnul i-a dat în mâinile mele. Pentru ce veniți azi să luptați împotriva mea?”.

⁴ Iefte i-a adunat pe toți oamenii din Galaad și a mers la luptă împotriva lui Efraim. Oamenii din Galaad l-au lovit pe Efraim, căci spuneau: „Voi, cei din Galaad, sunteți niște fugari din Efraim și din Manase!”.

⁵ Cei din Galaad au capturat vadurile Iordanului care aparțineau lui Efraim. Când fugarii din Efraim ziceau „Vreau să trec”, oamenii din Galaad îi întrebau: „Ești din Efraim”, și ei ziceau „Nu!”.

⁶ îi ziceau: „Spune, te rog: «Șiboleț»”. Și el zicea: „Siboleț”, căci nu putea să-l spună bine. Atunci bărbații din Galaad îl prindeau și-l înjunghiau lângă vadurile Iordanului. Au căzut atunci patruzeci și două de mii din Efraim.

Moartea lui Iefte

⁷ Iefte a fost judecător în Israel timp de șase ani. Iefte, din Galaad, a murit și a fost înmormântat într-una din cetățile din Galaad.

Ibțan

⁸ După el a fost judecător în Israel Ibțan din Betleem.

⁹ El a avut treizeci de fii, a dat în căsătorie pe cele treizeci de fiice și a adus din afară trezeci de soții pentru fiii săi. El a fost judecător în Israel timp de șapte ani.

¹⁰ Ibțan a murit și a fost înmormântat în Betleem.

Elon

¹¹ După el a fost judecător în Israel Elon, din Zabulon. El a fost judecător în Israel timp de zece ani.

¹² Elon din Zabulon a murit și a fost înmormântat la Aialon, în ținutul lui Zabulon.

Abdon

¹³ După el a fost judecător în Israel Abdon, fiul lui Hilel, din Piraton.

¹⁴ El a avut patruzeci de fii și treizeci de nepoți care călăreau pe șaptezeci de măgari. El a fost judecător în Israel timp de opt ani.

¹⁵ Abdon, fiul lui Hilel, din Piraton, a murit și a fost înmormântat în Piraton, în ținutul lui Efraim, pe muntele lui Amalec.

12.

SAMSON

Vestirea nașterii lui Samson

¹ Fiii lui Israel au continuat să facă ceea ce este rău în ochii Domnului și Domnul i-a dat în mâna filistenilor timp de 40 de ani.

² Era un om în Țorea din familia [fiilor] lui Dan al cărui nume era Manoah. Soția lui era sterilă și nu putea avea copii.

³ Îngerul Domnului s-a arătat femeii și i-a zis: „Iată, tu ești sterilă și nu ai copii, dar vei zămisli și vei naște un copil.

⁴ Acum, ai grijă să nu bei nici vin, nici băutură tare și să nu mănânci nimic impur.

⁵ Vei zămisli și vei naște un fiu. Briciul nu va trece peste capul lui pentru că acest copil va fi consacrat lui Dumnezeu din sânul [mamei] sale. El va începe să-l elibereze pe Israel din mâna filistenilor”.

⁶ Femeia s-a dus și a spus soțului ei: „Un om al lui Dumnezeu a venit la mine, avea înfățișarea unui înger al lui Dumnezeu, foarte înfricoșătoare. Nu l-am întrebat de unde este și nici nu mi-a spus care este numele lui.

⁷ Dar mi-a zis: «Vei zămisli și vei naște un fiu; acum, să nu bei nici vin, nici băutură tare și să nu mănânci nimic impur, pentru că acest copil va fi consacrat lui Dumnezeu din sânul [mamei] sale până în ziua morții lui»”.

A doua apariție a îngerului

⁸ Manoah s-a rugat Domnului: „Te rog, Doamne, să mai vină încă o dată la noi omul lui Dumnezeu pe care l-ai trimis și să ne învețe ce să facem pentru copilul care se va naște!”.

⁹ Dumnezeu a ascultat glasul lui Manoah și îngerul lui Dumnezeu a venit din nou la femeie. Ea era la câmp, iar Manoah, soțul ei, nu era cu ea.

¹⁰ Ea a alergat repede și i-a spus soțului ei: „Iată, mi s-a arătat omul care a venit la mine în ziua [aceea]”.

¹¹ Manoah s-a ridicat a mers după soția lui, a mers la omul [acela] și i-a zis: „Tu [ești cel care] ai vorbit cu soția [mea]?”. El a răspuns: „Eu sunt”.

¹² Manoah a zis: “Când se vor împlini cuvintele tale, ce regulă va fi pentru copil și ce este de făcut pentru el?”.

- ¹³ Îngerul Domnului i-a răspuns lui Manoah: „Femeia să păzească tot ceea ce i-am zis!”.
- ¹⁴ Să nu mănânce nimic din ceea ce iese din vița-de-vie; să nu bea nici vin, nici băutură tare și nimic impur să nu mănânce. Să păzească tot ce i-am poruncit!”.
- ¹⁵ Manoah i-a zis îngerului Domnului: „Permite-ne să te reținem și să pregătim înaintea ta un ied”.
- ¹⁶ Îngerul Domnului i-a răspuns lui Manoah: „Dacă vrei să mă reții, nu voi mânca din pâinea ta; dar dacă vrei să aduci o ardere de tot Domnului, adu-o!”. Căci Manoah nu știa că era îngerul Domnului.
- ¹⁷ Manoah i-a zis îngerului Domnului: „Care este numele tău ca, atunci când se vor împlini cuvintele tale, să te cinstim?”.
- ¹⁸ Îngerul Domnului i-a răspuns: „De ce mă întrebi despre numele meu? El este minunat!”.
- ¹⁹ Manoah a luat iedul și ofranda și a adus pe stâncă [jertfă] Domnului care face minuni. Manoah și soția lui priveau.
- ²⁰ În timp ce flacăra urca de pe altar spre cer, îngerul Domnului a urcat în flacăra altarului. Văzând Manoah și soția lui [lucrul acesta], au căzut cu fața la pământ.
- ²¹ Îngerul Domnului nu li s-a mai arătat lui Manoah și soției lui. Atunci Manoah a înțeles că este îngerul Domnului.
- ²² Manoah a zis soției sale: „Vom muri căci l-am văzut pe Dumnezeu”.
- ²³ Soția lui i-a răspuns: „Dacă ar fi vrut Domnul să ne omoare, n-ar fi primit din mâinile noastre arderea de tot și ofranda; nu ne-ar fi arătat toate aceste [lucruri] și nu ne-ar fi făcut să auzim acum [lucruri] ca acestea”.
- ²⁴ Femeia a născut un fiu și i-a pus numele Samson. Copilul a crescut și Domnul l-a binecuvântat.
- ²⁵ Duhul Domnului a început să-l pună în mișcare la Mahane-Dan, între Țoreea și Eștaol.

Căsătoria lui Samson

- ¹ Samson a coborât la Timna și a văzut la Timna o femeie dintre fetele filistenilor.
- ² S-a întors, a spus tatălui său și mamei sale: „Am văzut la Timna o femeie dintre fetele filistenilor; luați-mi-o acum de soție!”.
- ³ Tatăl și mama lui i-au zis: „Oare nu este nicio femeie între fetele fraților tăi și în tot poporul nostru că te duci să-ți iei soție de la filistenii necircumciși?”. Samson i-a zis tatălui său: „Pe aceasta ia-mi-o, căci ea îmi place!”.
- ⁴ Tatăl său și mama sa nu știau că era de la Domnul [lucrul acesta]. Căci Samson căuta o ocazie împotriva filistenilor. În acel timp, filistenii stăpâneau peste Israel.
- ⁵ Samson a coborât cu tatăl său și cu mama sa la Timna. Când au ajuns la viile din Timna, iată era un leu tânăr care răgea înaintea lui.
- ⁶ Duhul Domnului a coborât peste Samson; și el a sfâșiat leul cum se sfâșie un ied, fără să aibă ceva în mână. N-a spus nici tatălui său și nici mamei sale ce făcuse.
- ⁷ A coborât și a vorbit cu femeia, și ea i-a plăcut lui Samson.
- ⁸ După ceva timp, s-a întors la Timna ca s-o ia și s-a abătut să vadă cadavrul leului. Și, iată că în carcasa leului era un roi de albine și miere.
- ⁹ A scurs [miere] în palma sa, a mers și a mâncat. A venit la tatăl său și la mama sa, le-a dat și lor și au mâncat. Dar nu le-a spus că scursese mierea din carcasa leului.

Ghicitoarea lui Samson

- ¹⁰ Tatăl lui a coborât la femeie și acolo Samson a făcut un ospăț, căci așa făceau tinerii.
- ¹¹ Când l-au văzut, au luat treizeci de prieteni. Și au stat cu el.
- ¹² Samson le-a zis: „Am să vă spun o ghicitoare. Dacă mi-o veți ghici în cele șapte zile ale ospățului și dacă o veți explica, vă

voi da treizeci de tunici și treizeci de haine de schimb.

¹³ Dar dacă nu o veți ghici, să-mi dați voi treizeci de tunici și treizeci de haine de schimb!”. „Ei i-au zis: «Spune-ne ghicitoarea ta ca s-o auzim!»”.

¹⁴ El le -a zis:

„Din cel care mănâncă a ieșit ce se mănâncă,
și din cel tare a ieșit dulceață!”.

Timp de trei zile n-au putut dezlega ghicitoarea.

¹⁵ În ziua a șaptea, i-au zis soției lui Samson: „Ispitește-l pe soțul tău să ne dezlege ghicitoarea; altfel, îți vom da foc ție și casei tatălui tău. Oare ne-ai adunat aici ca să ne jefuiți?”.

¹⁶ Soția lui Samson a început să plângă înaintea lui și zicea: „Tu mă urăști și nu mă iubești; ai spus o ghicitoare fiilor poporului meu și nu mi-ai explicat-o!”. El i-a răspuns: „N-am dezlegat-o tatălui meu, nici mamei mele și să ți-o explic ție?”.

¹⁷ Ea a plâns lângă el tot timpul celor șapte zile cât a ținut ospățul; și în ziua a șaptea i-a dezlegat-o căci îl tortura. Iar ea a explicat ghicitoarea fiilor poporului ei.

¹⁸ Oamenii din cetate i-au zis lui Samson în ziua a șaptea, înainte de apusul soarelui: „Ce este mai dulce decât mierea și ce este mai tare decât leul?”. Iar el le-a zis: „Dacă nu ați fi arat cu juncana mea, nu ați fi dezlegat ghicitoarea mea!”.

¹⁹ Duhul Domnului a venit peste el și el a coborât la Așchelon. Acolo a lovit treizeci de oameni, le-a luat hainele și a dat hainele de schimb celor care dezlegaseră ghicitoarea. S-a aprins de mânie și a urcat la casa tatălui său.

²⁰ Iar soția lui a fost dată unuia din prietenii lui.

Samson dă foc câmpiilor filistenilor

¹ După ceva timp, pe vremea seceratului grâului, Samson s-a dus să-și vadă soția și [i-a dus] un ied. El a zis: „Vreau să intru la soția mea, în camera ei”. Dar tatăl ei nu i-a permis.

² Tatăl ei a zis: „Mi-am zis că o urăști și am dat-o prietenului tău. Oare sora ei mai mică nu este mai frumoasă decât ea? Ia-o pentru tine în locul ei!”.

³ Samson le-a zis: „De data aceasta sunt nevinovat față de filistenii dacă le voi face rău”.

⁴ Samson a plecat. A prins trei sute de vulpi și a luat făclii; a legat vulpile coadă la coadă și a pus câte o făclie între cele două cozi, la mijloc.

⁵ A aprins făcliile, a dat drumul [vulpilor] în lanurile filistenilor, și a aprins atât snopii cât și grâu [nesecerat] și grădinile de măslini.

⁶ Filistenii au zis: „Cine a făcut lucrul acesta?”. Le-au răspuns: „Samson, ginerele celui din Timna pentru că i-a luat soția și a dat-o prietenului lui”. Filistenii au mers și au ars-o pe ea și pe tatăl ei.

⁷ Samson le-a zis: „Pentru că ați făcut aceasta, mă voi răzbuna pe voi și apoi voi înceta”.

⁸ I-a bătut la picioare și la coapse, provocându-le o mare înfrângere. Apoi a coborât și a locuit în crăpătura stâncii de la Etam.

Falca de măgar

⁹ Filistenii au urcat, și-au fixat tabăra în Iuda și s-au răspândit până la Lehi.

¹⁰ Oamenii din Iuda le-au zis: „Pentru ce ați urcat împotriva noastră?”. Ei le-au răspuns: „Am urcat să-l legăm pe Samson și să-i facem așa cum ne-a făcut el nouă”.

¹¹ Au coborât trei mii de bărbați din Iuda la crăpătura stâncii de la Etam și i-au zis lui Samson: „Oare nu știi că filistenii stăpânesc peste noi? Ce ne-ai făcut?”. El le-a răspuns: „Așa cum mi-au făcut ei, așa le-am făcut și eu”.

¹² Ei i-au zis: „Noi am coborât să te legăm și să te dăm în mâna filistenilor”. Samson le-a zis: „Jurați-mi că nu mă veți

omorî!”.

¹³ Ei i-au răspuns: „Nu; vrem numai să te legăm și să te dăm în mâinile lor, dar nu te vom omorî”. L-au legat cu două funii noi și l-au scos din crăpătura [stâncii].

¹⁴ Când a ajuns la Lehi, filistenii au ieșit cu strigăte în întâmpinarea lui. Duhul Domnului a venit peste el: funiile care erau pe brațele lui s-au distrus ca inul care este ars în foc, iar legăturile de pe mâinile lui s-au desfăcut.

¹⁵ A găsit o falcă de măgar proaspătă, a întins mâna, a luat-o și a ucis cu ea o mie de oameni.

¹⁶ Samson a zis:

„Cu o falcă de măgar,
o grămadă, două grămezi;
cu o falcă de măgar,
am ucis o mie de oameni”.

¹⁷ Când a terminat de vorbit, a aruncat falca din mână. Și a numit locul acela Ramat-Lehi.

¹⁸ Fiindu-i foarte sete, a strigat către Domnul: „Tu ai adus această mare eliberare prin mâna slujitorului tău. Acum să mor de sete și să cad în mâna celor netăiați împrejur?”.

¹⁹ Dumnezeu a despica crăpătura stâncii care este în Lehi și a ieșit apă din ea. [Samson] a băut, i-a revenit suflarea și s-a înviorat. I-a dat numele En-Hacore care este la Lehi până în ziua de azi.

²⁰ [Samson] a fost timp de douăzeci de ani judecător în Israel, pe vremea filistenilor.

13.

Episodul de la porțile cetății Gaza

¹ Samson a plecat la Gaza; acolo a văzut o prostituată și a intrat la ea.

² Celor din Gaza li s-a spus: „A venit Samson ”. L-au înconjurat și au stat la pândă toată noaptea la poarta cetății. Au stat liniștiți toată noaptea, zicându-și: „Când se va lumina de ziuă, îl vom ucide”.

³ Samson a dormit până la miezul nopții. Pe la miezul nopții, s-a sculat și a apucat porțile cetății cu amândoi stâlpii, le-a scos împreună cu zăvorul, le-a pus pe umerii săi și le-a dus pe vârful muntelui care este în fața Hebronului.

Samson trădat de Dalila

⁴ După aceea, [Samson] a iubit o femeie în Nahal Șorec. Numele ei era Dalila.

⁵ Conducătorii filistenilor au urcat la ea și i-au zis: „Ispitește-l, vezi și întreabă-l în ce stă puterea lui cea mare și cum am putea să-l legăm. Iar noi îți vom da fiecare câte o mie o sută de [sicli] de argint”.

⁶ Dalila i-a zis lui Samson: „Spune-mi, te rog, de unde vine puterea ta cea mare, și cu ce ar trebui să fii legat ca să fii învins?”.

⁷ Samson i-a zis: „Dacă aș fi legat cu șapte funii noi care nu au fost uscate încă, aș slăbi și aș fi ca orice om”.

⁸ Conducătorii filistenilor au urcat la ea cu șapte funii noi, care nu fuseseră uscate, și ea l-a legat cu ele.

⁹ Niște oameni stăteau la pândă la ea, într-o cameră. Ea i-a zis: „Samson, filistenii sunt asupra ta!”. El a rupt funiile cum se rupe un fir de lână când se atinge de foc. Astfel n-au știut de unde-i venea puterea.

¹⁰ Dalila i-a zis lui Samson: „Iată, m-ai înșelat și mi-ai zis minciuni. Acum, te rog, spune-mi cum ai putea fi legat?”.

¹¹ El i-a zis: „Dacă aș fi legat cu funii noi cu care nu s-a lucrat încă, aș slăbi și aș fi ca orice om”.

¹² Dalila a luat funii noi și l-a legat cu ele. Și i-a zis: „Samson, filistenii sunt asupra ta!”. Niște oameni stăteau la pândă într-o cameră. Însă el a rupt funiile de pe brațele sale ca pe un fir.

¹³ Dalila i-a zis lui Samson: „Până acum m-ai înșelat și mi-ai spus minciuni. Spune-mi cu ce ai putea fi legat?”. El i-a zis:

„Dacă îndeplinești cele șapte șuvițe ale capului meu cu urzeala...”.

¹⁴ Ea le-a fixat cu un cui și i-a zis: „Samson, filistenii sunt asupra ta!”. El s-a trezit din somn și a smuls cuiul [sulului] de război și urzeala.

¹⁵ Ea i-a zis: „Cum poți spune: «Te iubesc!» când inima ta nu este cu mine? Iată, aceasta este a treia oară când mă înșeli și nu mi-ai zis în ce stă puterea ta cea mare”.

¹⁶ Fiindcă îl tortura și-l chinuia în fiecare zi prin cuvintele sale, sufletul său s-a tulburat foarte mult,

¹⁷ și-a deschis toată inima față de ea și i-a zis: „Briciul n-a trecut pe capul meu pentru că sunt consacrat lui Dumnezeu din sânul mamei mele. Dacă aș fi tuns, puterea m-ar părăsi, aș slăbi și aș fi ca orice om”.

¹⁸ Dalila a văzut că își deschisese toată inima față de ea, a trimis să-i cheme pe conducătorii filistenilor și le-a zis: „Veniți, de data aceasta, căci și-a deschis toată inima față de mine”. Conducătorii filistenilor au urcat la ea și au adus în mâinile lor argintul.

¹⁹ Ea l-a adormit pe genunchii ei. A chemat un om, a ras cele șapte șuvițe de pe capul lui [Samson], ea a început să-l umilească, iar puterea l-a părăsit.

²⁰ Atunci ea ia zis: „Samson, filistenii sunt asupra ta!”. El s-a trezit din somn și și-a zis: „Voi face ca de fiecare dată: mă voi elibera și mă voi desprinde”. Dar el nu știa că Domnul se îndepărtase de el.

²¹ Filistenii l-au prins și i-au scos ochii; l-au dus la Gaza, l-au legat cu două lanțuri de bronz și trăgea la [piatra] de moară în temniță.

²² Părul capului lui a început iarăși să crească, cum fusese înainte de a fi tuns.

Răzbunarea și moartea lui Samson

²³ Conducătorii filistenilor s-au adunat ca să aducă o jertfă deosebită lui Dagon, dumnezeul lor, și să facă sărbătoare. Și spuneau: „Dumnezeul nostru l-a dat în mâinile noastre pe Samson, dușmanul nostru”.

²⁴ Când l-a văzut poporul, l-au laudat pe dumnezeul lor zicând: „Dumnezeul nostru l-a dat în mâinile noastre pe dușmanul nostru, pe cel care devasta ținuturile noastre și ne înmulțea morții”.

²⁵ Când erau în toiul veseliei, au zis: „Chemați-l pe Samson ca să ne distreze!”. L-au scos pe Samson din temniță și el a jucat înaintea lor. Apoi l-au așezat între stâlpi.

²⁶ Samson i-a zis tânărului care-l ținea de mână: „Lasă-mă să mă odihnesc atingând stâlpii pe care e construită casa sprijinindu-mă de ei!”.

²⁷ Casa era plină de bărbați și de femei; toți conducătorii filistenilor erau acolo și pe terasă erau cam la trei mii de bărbați și femei care priveau la Samson care juca.

²⁸ Samson a strigat către Domnul și a zis: „Doamne Dumnezeule, adu-ți aminte de mine, te rog! Dumnezeule, dă-mi putere numai de data aceasta și cu o singură lovitură să mă răzbun pe filisteni pentru cei doi ochi ai mei!”.

²⁹ Samson a apucat cei doi stâlpii de la mijloc pe care era construită casa și s-a rezemat de ei: unul era la dreapta lui și celălalt la stânga.

³⁰ Samson a zis: „Să mor împreună cu filistenii!”. S-a aplecat cu toată puterea și casa a căzut peste conducători și peste tot poporul care era acolo. Cei pe care i-a ucis la moartea lui au fost mai mulți decât cei pe care i-a ucis în viața lui.

³¹ Frații lui și toată casa tatălui său au coborât și l-au luat. L-au dus și l-au înmormântat între Țorea și Eștaol, în mormântul lui Manoah, tatăl său. El a fost judecător în Israel timp de douăzeci de ani.

14.

SANCTUARUL LUI DAN

Sanctuarul privat al lui Mica

¹ Era un om din muntele lui Efraim numit Micayehu.

² El i-a zis mamei sale: „Cei o mie o sută [de sicli] de argint care ți s-au luat și pentru care ai blestemat chiar în auzul meu, iată, argintul este la mine: eu l-am luat”. Și mama lui i-a zis: „Binecuvântat să fie fiul meu de Domnul!”.

³ El a dat înapoi mamei sale cei o mie o sută [de sicli] de argint. Mama lui i-a zis: „Ofer argintul [acesta] cu mâna mea Domnului, fiului meu, ca să fac chip cioplit și chip turnat. Acum ți-l dau ție”.

⁴ El i-a dat argintul mamei sale. Mama lui a luat două sute [de sicli] de argint și l-a dat topitorului care a făcut chip cioplit și chip turnat. Și le-a pus în casa lui Micayehu.

⁵ Mica avea o casă a zeilor; a făcut un efod și idoli și l-a consacrat pe unul dintre fiii săi ca preot.

⁶ În zilele acelea nu era rege în Israel. Fiecare făcea ce-i plăcea.

⁷ Era un tânăr din Betleemul lui Iuda, din familia lui Iuda; era un levit și locuia ca străin acolo.

⁸ Omul a plecat din cetatea Betleemul lui Iuda ca să locuiască unde va găsi. Și, mergând pe drumul său, a venit în ținutul muntos al lui Efraim până la casa lui Mica.

⁹ Mica i-a zis: „De unde vii?”. El i-a răspuns: „Eu sunt levit, din Betleemul lui Iuda, și merg să locuiesc acolo unde voi găsi”.

¹⁰ Mica i-a zis: „Rămâi la mine; tu să-mi fii tată și preot și eu îți voi da zece [sicli] de argint pe an, un rând de haine și mâncare”. Și levitul a rămas.

¹¹ Levitul a început să locuiască la omul [acesta]. Tânărul a fost pentru el ca unul dintre fiii săi.

¹² Mica l-a consacrat pe levit: tânărul i-a fost preot și a locuit în casa lui.

¹³ Mica a zis: „Acum știu că Domnul îmi va face bine fiindcă am un levit ca preot”.

15.

Tribul lui Dan în căutarea unui teritoriu

¹ În vremea aceea nu era rege în Israel. În zilele acelea, tribul lui Dan își căuta un teritoriu unde să locuiască pentru că nu primise până în ziua aceea moștenire printre triburile lui Israel.

² Fiii lui Dan au trimis din familiile lor cinci bărbați puternici din Țoreea și din Eștaol ca să examineze țara și s-o cerceteze. Le-au spus: „Mergeți și cercetați țara!”. Au ajuns în munții lui Efraim, la casa lui Mica și au înnoptat acolo.

³ Când erau aproape de casa lui Mica, au recunoscut glasul tânărului levit, s-au apropiat acolo și i-au zis: „Cine te-a adus aici? Ce faci tu în locul acesta? Și ce ai aici?”.

⁴ El le-a răspuns: „Asta și asta a făcut Mica pentru mine: mă plătește și eu îi sunt preot”.

⁵ Ei i-au zis: „Întreabă-l pe Dumnezeu ca să știm dacă vom avea noroc în călătoria noastră pe care o facem”.

⁶ Preotul le-a zis: „Mergeți în pace; călătoria pe care o faceți este înaintea Domnului!”.

⁷ Cei cinci oameni au plecat și au ajuns în Laiș. Au văzut poporul de acolo trăind în siguranță, în felul sidonielilor, liniștit și fără grijă. În țară nu era nimeni care să-i tulbure; erau departe de sidonieni și nu aveau nicio legătură cu nimeni.

⁸ Au venit la frații lor, la Țoreea și la Eștaol, iar frații lor le-au zis: „Care-i situația?”.

⁹ Au răspuns: „Să ne ridicăm și să mergem împotriva lor. Țara este foarte bună, iar voi stați liniștiți? Nu fiți leneși să mergeți să luați în stăpânire țara.

Cucerirea cetății Laiș și sfârșitul sanctuarului lui Mica

¹⁰ Când veți ajunge, veți intra la un popor încrezător. Țara este întinsă în toate direcțiile și Domnul o dă în mâinile voastre. Este un loc unde nu lipsește nimic din ce este pe pământ”.

- ¹¹ Au plecat de acolo, de la Țorea și de la Eștaol, șase sute de bărbați care purtau arme de război.
- ¹² Au urcat și și-au fixat tabăra la Chiriat-Iearim, în Iuda; de aceea locul acela s-a chemat Mahane-Dan până în ziua aceasta. Iată, este în spatele [cetății] Chiriat-Iearim
- ¹³ Au trecut de acolo în muntele lui Efraim și au ajuns la casa lui Mica.
- ¹⁴ Cei cinci oameni care fuseseră să cerceteze țara Laiș le-au zis fraților lor: „Oare nu știți că în casele acestea este un efod, idoli, un chip cioplit și un chip turnat? Acum știți ce aveți de făcut”.
- ¹⁵ Ei s-au apropiat acolo, au intrat în casa tânărului levit, în casa lui Mica, și l-au întrebat de sănătate!
- ¹⁶ Cei șase sute de oameni dintre fiii lui Dan care purtau arme de război stăteau la intrarea porții.
- ¹⁷ Au mers cei cinci oameni care fuseseră să cerceteze și au intrat în casă; au luat chipul cioplit, efodul, idoli și chipul turnat, în timp ce preotul stătea la intrarea porții cu cei șase sute de oameni care purtau arme de război.
- ¹⁸ Când au intrat în casa lui Mica și au luat chipul cioplit, efodul, idoli și chipul turnat, preotul le-a zis: „Ce faceți?”.
- ¹⁹ Ei i-au zis: „Taci, pune-ți mâna la gură și vino cu noi să ne fii tată și preot. Este mai bine pentru tine să fii preot la casa unui singur om, sau să fii preotul unui trib și al unei familii din Israel?”.
- ²⁰ Preotul s-a bucurat în inima lui; a luat efodul, idoli și chipul cioplit și a mers în mijlocul poporului.
- ²¹ S-au întors și au plecat; au pus înaintea lor copiii, turmele și bunurile lor.
- ²² Când se îndepărtau de casa lui Mica, oamenii care locuiau în casele vecine cu casa lui Mica s-au strâns și au mers după fiii lui Dan.
- ²³ Au strigat după fiii lui Dan, iar ei s-au întors. I-au zis lui Mica: „Ce ai că strigi?”.
- ²⁴ El a răspuns: „Ați luat dumnezeii mei pe care mi-i făcusem și preotul și ați plecat. Ce-mi mai rămâne? Și cum de îmi ziceți: «Ce ai?»?”.
- ²⁵ Fiii lui Dan i-au zis: „Să nu-ți auzim glasul ca să nu se întoarcă împotriva voastră oameni cu sufletul amărât și să îți pierzi viața, tu și casa ta!”.
- ²⁶ Fiii lui Dan și-au continuat drumul. Mica a văzut că ei erau mai puternici decât el, s-a întors și a locuit în casa lui.
- ²⁷ Ei au luat ceea ce făcuse Mica și pe preotul pe care îl avea și au venit împotriva [cetății] Laiș și împotriva poporului care trăia în liniște și siguranță și l-a trecut prin ascuțișul sabiei, iar cetății i-au dat foc.
- ²⁸ Nimeni nu i-a salvat pentru că era departe de Sidon și nu aveau nicio legătură cu nimeni. Erau în valea Bet-Rehob. [Fiii lui Dan] au zidit [din nou] cetatea și au locuit în ea.
- ²⁹ Au dat cetății numele de Dan, după numele lui Dan, tatăl lor, care i se născuse lui Israel. Însă cetatea se chema mai înainte Laiș.
- ³⁰ Au înălțat pentru ei chipul cioplit, iar Ionatan, fiul lui Gherșom, fiul lui Manase, el și fiii lui au fost preoți pentru tribul lui Dan până în ziua deportării din țară.
- ³¹ Au pus pentru ei chipul cioplit pe care-l făcuse Mica tot timpul cât a fost casa lui Dumnezeu la Șilo.

16.

TRIBUL LUI BENIAMIN

Crima de la Ghibeea

- ¹ Pe vremea când nu era rege în Israel, un levit, care locuia ca străin la marginea muntelui lui Efraim, și-a luat o femeie ca și concubină din Betleemul lui Iuda.
- ² Concubina i-a fost infidelă și a plecat de la el la casa tatălui ei în Betleemul lui Iuda și a rămas acolo timp de patru luni.
- ³ Bărbatul ei s-a ridicat și s-a dus la ea ca să-i vorbească la inimă și s-o aducă înapoi. Avea cu el un slujitor și o pereche de măgari. Ea l-a adus în casa tatălui ei, iar când tatăl tinerei l-a văzut, s-a bucurat la vederea lui.

- ⁴ Socrul său, tatăl acelei tinere, l-a ținut la el timp de trei zile. Au mâncat și au băut și au înnoptat acolo.
- ⁵ A patra zi, s-au sculat dimineața și s-au ridicat ca să plece. Dar tatăl tinerei i-a zis ginerelei său: „Întărește-ți inima cu o bucată de pâine și apoi veți pleca”.
- ⁶ Au șezut, au mâncat amândoi. Apoi tatăl tinerei i-a zis bărbatului: „Te rog, rămâi aici peste noapte și înveselește-ți inima!”.
- ⁷ Bărbatul s-a ridicat să plece; dar socrul a insistat și el a rămas și a înnoptat acolo.
- ⁸ În ziua a cincea s-a sculat dimineața ca să plece. Tatăl tinerei i-a zis: „Întărește-ți, te rog, inima și rămâi până la căderea serii”. Și au mâncat amândoi.
- ⁹ Bărbatul s-a ridicat să plece cu concubina și cu slujitorul lui; dar socrul lui, tatăl tinerei, i-a zis: „Iată, ziua se lasă spre seară: rămâi peste noapte căci ziua se sfârșește; înnoptează aici și înveselește-ți inima! Măine vă veți scula ca să plecați la drum și vei merge la cortul tău”.
- ¹⁰ Bărbatul n-a vrut să mai rămână peste noapte, ci s-a ridicat și a plecat. A ajuns până aproape de Iebus, adică Ierusalim, cu cei doi măgari înșeuaiți și cu concubina lui.
- ¹¹ Când s-au apropiat de Iebus, ziua era de mult trecută. Slujitorul i-a zis stăpânului său: „Să ne îndreptăm către această cetate a iebuseilor și să înnoptăm în ea!”.
- ¹² Stăpânul său i-a răspuns: „Nu putem să intrăm într-o cetate străină care nu este a fiilor lui Israel. Să trecem spre Ghibeea”.
- ¹³ Apoi a mai zis slujitorului său: „Să ne apropiem de vreun loc și să înnoptăm la Ghibeea sau la Rama”.
- ¹⁴ Au trecut, au mers și au ajuns – când soarele apunea – lângă Ghibeea, care este a lui Beniamin.
- ¹⁵ S-au îndreptat într-acolo ca să se ducă să înnopteze la Ghibeea. Au mers și s-au așezat în piața cetății pentru că nu era nimeni care să-i primească în casă pentru a înnopta.
- ¹⁶ Dar, iată, un bătrân se întorcea seara de la muncă, de pe câmp. El era din muntele lui Efraim și locuia ca străin la Ghibeea, iar oamenii din locul [acela] erau fii ai lui Beniamin.
- ¹⁷ Și-a ridicat ochii și l-a văzut pe călător în piața cetății. Bătrânul i-a zis: „Unde mergi și de unde vii?”.
- ¹⁸ El i-a răspuns: „Venim din Betleemul lui Iuda și mergem până la marginea muntelui lui Efraim, de unde sunt. Am fost până la Betleemul lui Iuda; acum mă duc la casa Domnului. Nu este nimeni care să mă primească în casa lui.
- ¹⁹ Avem paie și nutreț pentru măgarii noștri; avem și pâine și vin pentru mine, pentru slujitoarea ta și pentru tânărul care este cu slujitorii tăi. Nu ducem lipsă de nimic”.
- ²⁰ Bătrânul a zis: „Pace ție! Toate trebuințele tale le iau asupra mea, numai să nu înnoptezi în piață”.
- ²¹ L-a dus în casa lui și a dat nutreț măgarilor. [Călătorii] și-au spălat picioarele, au mâncat și au băut.
- ²² Pe când se veseleau ei, iată, niște oameni din cetate, fii ai lui Belial, au înconjurat casa, au bătut la ușă și i-au zis bătrânului, stăpânului casei: „Scoate-l pe omul care a intrat în casa ta ca să-l cunoaștem”.
- ²³ Stăpânul casei a ieșit la ei și le-a zis: „Nu, fraților mei, vă rog să nu faceți un lucru așa de rău; după ce omul acesta a intrat în casa mea, nu săvârșiți nelegiuirea aceasta.
- ²⁴ Iată fiica mea este fecioară și [omul acesta] are o concubină; le aduc afară pe ele: necinstiți-le și faceți-le ce va fi plăcut în ochii voștri. Dar nu săvârșiți cu omul acesta o astfel de nelegiuire”.
- ²⁵ Oamenii aceia n-au vrut să-l asculte. Atunci omul și-a luat concubina și le-a adus-o afară. Ei au cunoscut-o și și-au bătut joc de ea toată noaptea până dimineața: și i-au dat drumul la revărsatul zorilor.
- ²⁶ Către ziuă, femeia a venit și a căzut la ușa casei omului la care era bărbatul ei [și a rămas] acolo până [s-a făcut] ziuă.
- ²⁷ Dimineața soțul ei s-a ridicat, a deschis ușile casei și a ieșit să-și continue drumul. Dar iată femeia, concubina lui, era căzută la ușa casei cu mâinile pe prag.
- ²⁸ El i-a zis: „Ridică-te să mergem!”. Ea însă n-a răspuns. Atunci bărbatul a pus-o pe măgar și a plecat acasă.
- ²⁹ Când a ajuns acasă, a luat un cuțit, a luat-o pe concubina lui și i-a tăiat trupul în douăsprezece bucăți pe care le-a trimis în tot teritoriul lui Israel.
- ³⁰ Toți cei care au văzut lucrul acesta au zis: „Nu a fost și nu s-a văzut lucru ca acesta din ziua când au ieșit fiii lui Israel din țara Egiptului până în ziua aceasta. Reflectați la aceasta, sfătuiți-vă și vorbiți!”.

Adunarea israeliților la Mițpa

¹ Toții copiii lui Israel au ieșit și s-au adunat ca un singur om – de la Dan până la Beer-Șeba și țara Galaadului – înaintea Domnului, la Mițpa.

² Căpeteniile întregului popor, toate triburile lui Israel au venit în adunarea poporului lui Dumnezeu: erau patru sute de mii de oameni pedestri care mânuiau sabia.

³ Fiii lui Benjamin au auzit că fiii lui Israel au urcat la Mițpa și au zis: „Spuneți: «Cum s-a întâmplat răul acesta?»”.

⁴ Atunci levitul, soțul femeii care fusese ucisă, a zis: „Ajunsesem cu concubina mea la Ghibeea din Benjamin ca să înnoptăm.

⁵ Locuitorii din Ghibeea s-au ridicat împotriva mea și au înconjurat noaptea casa din cauza mea. Se gândeau să mă omoare, și-au bătut joc de concubina mea și ea a murit.

⁶ Mi-am luat concubina și am tăiat-o în bucăți pe care le-am trimis în tot ținutul moștenirii lui Israel. Căci au săvârșit o mișelie și o nelegiuire în Israel.

⁷ Iată voi toți sunteți fii ai lui Israel: analizați acest lucru și hotărâți aici!”.

⁸ Tot poporul s-a ridicat ca un singur om și a zis: „Niciunul dintre noi nu va merge la cortul lui și nimeni nu se va întoarce acasă.

⁹ Acum, iată ce vom face [cetății] Ghibeea: vom trage la sorți [cine să meargă] împotriva ei.

¹⁰ Vom lua zece oameni din o sută din toate triburile lui Israel, o sută dintr-o mie și o mie din zece mii; ei să ia provizii pentru popor ca, atunci când vor ajunge la Ghibeea din Benjamin, să-i facă după nelegiuirea pe care au făcut-o în Israel”.

¹¹ Toți bărbații lui Israel s-au adunat împotriva cetății, uniți ca un singur om.

Încăpățânarea fiilor lui Benjamin.

¹² Triburile lui Israel au trimis oameni în tot tribul lui Benjamin ca să-i spună: „Ce este răul acesta pe care l-ați făcut între voi?”.

¹³ Acum, scoateți-i pe oamenii [aceia] – fii ai lui Belial – ca să-i omorâm și să înlăturăm răul din Israel”. Dar fiii lui Benjamin nu au vrut să asculte glasul fraților lor, fiii lui Israel.

¹⁴ Fiii lui Benjamin s-au adunat din cetățile lor la Ghibeea ca să lupte împotriva fiilor lui Israel.

Lupta împotriva lui Benjamin

¹⁵ În ziua aceea, fiii lui Benjamin au numărat din cetăți douăzeci și șase de mii de oameni care mânuiau sabia; numai dintre locuitorii din Ghibeea au numărat șapte sute de bărbați viteji.

¹⁶ În tot poporul acesta erau șapte sute de oameni aleși, care erau stângaci. Toți aceștia trăgeau cu praștia într-un [fir] de păr și nu dădeau greș.

¹⁷ Fiii lui Israel – în afară de Benjamin – s-au numărat: erau patru sute de mii de oameni care mânuiau sabia – toți aceștia erau bărbați [buni] de luptă.

¹⁸ Fiii lui Israel s-au ridicat, au urcat la Betel și l-au întrebat pe Dumnezeu: „Cine dintre noi să urce primul ca să lupte împotriva fiilor lui Benjamin?”. Domnul a răspuns: „Juda să urce primul!”.

¹⁹ Fiii lui Israel s-au ridicat dimineața și și-au fixat tabăra lângă Ghibeea.

²⁰ Bărbații lui Israel au ieșit ca să lupte împotriva lui Benjamin și s-au așezat în linie de luptă lângă Ghibeea.

- ²¹ Fiii lui Beniamin au ieșit din Ghibeea și în ziua aceea au culcat la pământ douăzeci și două de mii de oameni din Israel.
- ²² Poporul, bărbații lui Israel, s-au întărit și s-au așezat din nou în linie de bătaie în locul unde se așezaseră în ziua dintâi.
- ²³ Fiii lui Israel au urcat și au plâns înaintea Domnului până seara. L-au întrebat pe Domnul: „Să mai urcăm la luptă împotriva fiilor lui Beniamin, fratele meu?”. Domnul a răspuns: „Urcați împotriva lui!”.
- ²⁴ Fiii lui Israel au mers împotriva fiilor lui Beniamin în ziua a doua.
- ²⁵ În ziua a doua, fiii lui Beniamin au ieșit în întâmpinarea lor din Ghibeea și au culcat la pământ încă optsprezece mii de oameni dintre fiii lui Israel: toți aceștia mânuiau sabia.
- ²⁶ Toți fiii lui Israel și tot poporul au urcat și au venit la Betel; au plâns și au rămas acolo înaintea Domnului, au postit în ziua aceea până seara și au adus arderi de tot și jertfe de împăcare înaintea Domnului.
- ²⁷ Fiii lui Israel l-au întrebat pe Domnul – acolo se găsea atunci arca alianței lui Dumnezeu
- ²⁸ și Pinhas, fiul lui Eleazar, fiul lui Aaron, stătea pe vremea aceea înaintea [arcei] –: „Să mai ies iarăși la luptă împotriva fiilor lui Beniamin, fratele meu, sau să încetez?”. Domnul a răspuns: „Urcați, căci mâine îi voi da în mâinile tale!”.

Înfrângerea și ruinarea lui Beniamin

- ²⁹ Israel a pus pânditori împotriva Ghibeei de jur împrejur.
- ³⁰ Fiii lui Israel au urcat împotriva fiilor lui Beniamin a treia zi și s-au așezat în linie de luptă împotriva Ghibeei, ca și în celelalte dăți.
- ³¹ Fiii lui Beniamin au ieșit înaintea poporului și au fost trași departe de cetate. Au început să lovească poporul ucigând, ca și în celelalte dăți, cam treizeci de oameni din Israel pe drumurile care unul urcă la Betel, iar celălalt [duce] la Ghibeea, prin câmpie.
- ³² Fiii lui Beniamin au zis: „Iată-i bătută înaintea noastră ca și mai înainte!”. Fiii lui Israel au zis: „Să fugim și să-i atragem departe de cetate, la drumul mare”.
- ³³ Toți bărbații lui Israel s-au ridicat din locurile lor și s-au așezat în linie de luptă la Baal-Tamar; și oamenii lui Israel care stăteau la pândă s-au năpustit din locul în care erau, din Maare-Gheba.
- ³⁴ Au venit în fața Ghibeei zece mii de oameni aleși din tot Israelul. Lupta a fost aprigă, iar fiii lui Beniamin nu știau că răul venea peste ei.
- ³⁵ Domnul l-a bătut pe Beniamin înaintea lui Israel și fiii lui Israel au ucis în ziua aceea douăzeci și cinci de mii o sută de oameni din Beniamin. Toți aceștia erau în stare să mânuiască sabia.
- ³⁶ Fiii lui Beniamin au văzut că bărbații lui Israel erau bătută; aceștia făceau loc fiilor lui Beniamin pentru că aveau încredere în cei pe care-i pusese la pândă lângă Ghibeea.
- ³⁷ Pânditorii s-au grăbit să se năpustească asupra Ghibeei, au mers și au trecut toată cetatea prin ascuțișul sabiei.
- ³⁸ Era un semnal între bărbații lui Israel și cei de la pândă: să facă să se înalțe din cetate un nor gros de fum.
- ³⁹ Bărbații lui Israel s-au întors în luptă. Fiii lui Beniamin au început să-i bată omorând cam treizeci de oameni și ziceau: „Fără îndoială, sunt bătută înaintea noastră ca în prima luptă”.
- ⁴⁰ Dar un nor începea să se înalțe din cetate ca un stâlp de fum. [Fiii] lui Beniamin s-au uitat înapoi și, iată, toată cetatea urca [în fum] spre cer.
- ⁴¹ Bărbații lui Israel s-au întors. Bărbații lui Beniamin s-au înspăimântat pentru că au văzut că răul venea aspra lor.
- ⁴² S-au întors din fața bărbaților lui Israel, pe drumul care duce spre pustiu și i-a ajuns lupta. Cei care ieșeau din cetăți, i-au omorât în mijlocul lor.
- ⁴³ L-au înconjurat pe Beniamin, l-au gonit și l-au zdrobit la locul lor de odihnă, până spre Ghibeea, înspre răsăritul soarelui.
- ⁴⁴ Au căzut din Beniamin optsprezece mii de oameni, toți aceștia bărbați viteji.
- ⁴⁵ S-au întors și au fugit spre pustiu, spre stânca Rimon. [Bărbații lui Israel] au ucis cinci mii pe drum. I-au urmărit până la Ghideom și au lovit dintre ei două mii.

⁴⁶ Toți cei care au căzut dintre [fiii lui] Beniamin în ziua aceea au fost douăzeci și cinci de mii de oameni care mânuiau sabia, toți aceștia bărbați viteji.

⁴⁷ S-au întors și au fugit spre pustiu, la stânca Rimon, șase sute de bărbați și au rămas acolo timp de patru luni.

⁴⁸ Bărbații lui Israel s-au întors la fiii lui Beniamin și i-au trecut prin ascuțișul sabiei – de la oamenii din cetăți până la animale și tot ce au găsit. Au dat foc tuturor cetăților pe care le-au găsit.

18.

Părerea de rău a israeliților

¹ Oamenii lui Israel au jurat la Mițpa: „Niciunul din noi să nu-și dea fiica de soție unuia din Beniamin!”.

² Poporul a venit la Betel și a stat înaintea lui Dumnezeu până seara. Și-a ridicat glasul, au plâns amar,

³ și au zis: „De ce, Doamne Dumnezeul lui Israel, s-a întâmplat aceasta în Israel: să lipsească astăzi din Israel un trib întreg?”.

⁴ A doua zi, poporul s-a ridicat și a construit acolo un altar și au adus arderi de tot și jertfe de împăcare.

⁵ Fiii lui Israel au zis: „Care dintre toate triburile lui Israel nu a urcat în adunare înaintea Domnului?”. Căci s-a făcut un jurământ mare împotriva celui care nu a urcat la Domnul la Mițpa: „Să fie dat la moarte!”.

⁶ Fiilor lui Israel le-a părut rău de Beniamin, fratele lor, și ziceau: „Astăzi a fost nimicit un trib din Israel.

⁷ Cum să facem ca [să găsim] soții pentru cei care au supraviețuit? Fiindcă noi am jurat pe Domnul să nu le dăm fetele noastre ca soții?”.

Luarea fetelor din Iabeș-Galaad

⁸ Ei au zis: „Este vreunul dintre triburile lui Israel care nu a urcat la Domnul la Mițpa?”. Iată, nu era nimeni din Iabeș-Galaad în tabără, în adunare.

⁹ Au cercetat poporul și, iată, nu era acolo nimeni dintre locuitorii din Iabeș-Galaad.

¹⁰ Adunarea a trimis împotriva lor douăsprezece mii de bărbați viteji și le-au poruncit: „Mergeți și treceți-i prin ascuțișul sabiei pe locuitorii din Iabeș-Galaad, pe femei și pe copii.

¹¹ Să faceți aceasta: pe orice bărbat și pe orice femeie care a cunoscut bărbat să-i nimiciți!”.

¹² Au găsit între locuitorii din Iabeș-Galaad patru sute de tinere fecioare care nu cunoscuseră bărbat și le-au adus în tabără la Șilo, în țara Canaan”.

¹³ Toată adunarea a trimis să se spună fiilor lui Beniamin care erau la stânca Rimon și să le transmită pace.

¹⁴ În acel timp, [fiii] lui Beniamin s-au întors și li s-au dat soții care erau dintre fetele din Iabeș-Galaad, dar nu au fost destule.

Răpirea tinerelor din Șilo

¹⁵ Poporului i-a fost milă de Beniamin căci Domnul făcuse o ruptură între triburile lui Israel.

¹⁶ Bătrânii adunării au zis: Cum să facem ca [să găsim] soții pentru cei care au rămas, căci au fost nimicite femeile lui Beniamin?”.

¹⁷ Au zis: „Să fie o moștenire pentru cei care au scăpat din Beniamin ca să nu fie șters un trib din Israel.

¹⁸ Dar noi nu putem să dăm de soții dintre fiicele noastre pentru că fiii lui Israel au jurat: „Blestemat cel care dă o soție unuia din Beniamin!”.

¹⁹ Au zis: „Iată, este o sărbătoare a Domnului din an în an la Șilo, care este la nord de Betel, spre răsăritul soarelui, pe drumul

care urcă de la Betel la Sihem și la sud de Lebona”.

²⁰ Le-au poruncit fiilor lui Beniamin: „Mergeți și stați la pândă în vii!”.

²¹ Uitați-vă și, când le veți vedea pe fetele din Șilo ieșind să joace, ieșiți din vii să răpiți fiecare pentru sine o soție dintre fetele din Șilo și duceți-le în ținutul lui Beniamin.

²² Dacă vor veni părinții sau frații lor să se plângă la noi, le vom spune: „Dăruți-ni-le, căci nu ne-am luat prin război câte o soție pentru fiecare și nu voi le-ați dat lor ca să fiți vinovați!”.

²³ Fiii lui Beniamin au făcut așa: și-au luat soții, după numărul lor, dintre cele care jucau, pe care le-au răpit. Apoi au plecat și s-au întors la moștenirea lor; au zidit cetățile și au locuit în ele.

²⁴ În acel timp, fiii lui Israel au plecat de acolo fiecare la tribul lui și în familia lui și s-a întors fiecare în moștenirea sa.

²⁵ În zilele acelea nu era rege în Israel. Fiecare făcea ce-i plăcea.

© 2013 Copyright-ul textelor aparține DCB din cadrul Episcopiei de Iași; copyright-ul concordanței aparține DCO & Salezienii Don Bosco